

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

«ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» Ապահովագրական ՓԲԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնվել է 1997թ. սեպտեմբերի 2-ին «Էֆես» ԱՓԲԸ անվանմամբ և հանդիսանում է փակ բաժնետիրական ապահովագրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Ընկերությունը գրանցվել է 02.09.1997թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N0014 արտոնագրային համարով: 2003թ. դեկտեմբերին Ընկերությունը վերանվանվել է «ԻՆԳՈ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԱՓԲԸ: 28.03.2008թ. Ընկերությունը վերալիցենզավորվել է N0005 արտոնագրային համարով:

Ընկերությունը զբաղվում է ընդհանուր ապահովագրական գործունեությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Ընկերության կողմից կնքվող ապահովագրական պայմանագրերի հիմնական տեսակներն են՝ դժբախտ պատահարներից, առողջության, ցամաքային տրանսպորտի, փոխադրվող գույքի, հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության, ֆինանսական վնասների, ընդհանուր պատասխանատվության, արտասահման մեկնողներին աջակցության ապահովագրությունը: Բացի այդ Ընկերությունը իրականացնում է օդանավերի և ջրային փոխադրամիջոցների, ինչպես նաև դրանց օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն: 2010թ.-ից Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող բյուրոյի անդամ և 2010թ. հոկտեմբերից կնքում է ԱՊՊԱ պայմանագրեր:

Ընկերության գլխավոր գրասենյակը և 2 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում: Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ 0010, ՀՀ, ք. Երևան, Տպագրիչների 8:

2 Գործարար միջավայր

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով:

Համաշխարհային տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված դեռևս առկա են անորոշություններ ՀՀ հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի առումով, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից ոչ առևտրային դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ: Շուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Ընկերության վիճակի վատթարացմանը: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա դատողություններն ու ենթադրությունները շատ են, դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների մնացորդային արժեքի վրա:

Հետևաբար, Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ճշգրտվել դրանց հնարավոր ազդեցությամբ:

3 Հաշվետվությունների պատրաստման հիմքերը

3.1 Համապատասխանությունը

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

3.2 Չափման հիմքերը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները՝ պատմական արժեքով բացառությամբ շինությունների, որոնք ներկայացվում են վերագնահատված գումարով:

3.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Ընկերության գործառնական արժույթը դա այն հինական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Ընկերությունը: Ընկերության գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Ընկերության հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

3.4 Վերադասակարգում և վերաներկայացում

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվել են՝ ընթացիկ տարում ներկայացման փոփոխությունների հետ համադրելիությունն ապահովելու նպատակով: Մասնավորապես, նախորդ ժամանակաշրջաններում Ընկերության կողմից մի շարք ստանդարտների պահանջներ չեն կիրառվել ամբողջականորեն (ՖՀՄՍ 4, ՖՀՄՍ 1, ՀՀՄՍ 39, ՀՀՄՍ 12): Ընկերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում ուղղել է նախորդ

Ժամանակաշրջանում ստանդարտների ոչ ամբողջական կիրառման արդյունքում թերի բացահայտված տվյալները և վերաներկայացրել նախորդ ժամանակաշրջանի ցուցանիշները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված նախորդ ժամանակաշրջանում բացահայտված ցուցանիշները մինչև վերաներկայացումը, վերաներկայացման արդյունքում կատարված ճշգրտումը և վերաներկայացված վերջնական ցուցանիշները:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վերաներկայացում

Հազար ՀՀ դրամ	2010թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար	Վերաներկայացման արդյունք	2010թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար (վերաներկայացված)	2009թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար	Վերաներկայացման արդյունք	2009թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար (վերաներկայացված)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հիմնական միջոցներ	143,610	-	143,610	88,736	-	88,736
Ոչ նյութական ակտիվներ	8,921	-	8,921	108,667	(103,133)	5,534
Այլ ակտիվներ	46,867	-	46,867	8,410	-	8,410
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	29,006	-	29,006	-	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	2,513	(2,513)	-	-	-	-
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	171,715	-	171,715	-	86,704	86,704
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	232,572	3,108	235,680	159,114	-	159,114
Այլ ամձանց տրամադրած փոխառություններ	45,026	-	45,026	-	-	-
Վերապահովագրական ակտիվներ	450,678	20,269	470,947	428,492	12,558	441,050
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներ	1,493,469	-	1,493,469	1,376,167	-	1,376,167
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	102,923	102,923	-	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	1,062,998	(102,923)	960,075	285,354	-	285,354
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	519,392	-	519,392	78,966	-	78,966
	<u>4,206,767</u>	<u>20,864</u>	<u>4,227,631</u>	<u>2,533,906</u>	<u>(3,871)</u>	<u>2,530,035</u>
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿՐԻՏԵՐԻԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Սեփական կապիտալ						
Բաժնետիրական կապիտալ	949,405	-	949,405	750,878	-	750,878
Գլխավոր պահուստ	50,762	-	50,762	28,138	-	28,138
Հիմնական միջոցների գծով վերագնահատման պահուստ	32,788	(82)	32,706	38,933	(7,787)	31,146
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստ	23,269	5,845	29,114	-	6,740	6,740
Զբաղիչ շահույթ	605,503	9,792	615,295	687,844	(39,003)	648,841
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ սեփական կապիտալ	<u>1,661,727</u>	<u>15,555</u>	<u>1,677,282</u>	<u>1,505,793</u>	<u>(40,050)</u>	<u>1,465,743</u>
Պարտավորություններ						
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	13,912	9,731	23,643	-	3,395	3,395
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	-	-	-	18,291	-	18,291
Ապահովագրական պարտավորություններ	895,034	21,595	916,629	817,662	12,558	830,220
Այլ ապահովագրական պահուստներ	42,902	(42,902)	-	13,072	(13,072)	-
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	149,207	-	149,207	106,669	-	106,669
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	103,033	-	103,033	-	-	-
Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ	-	49,538	49,538	-	31,914	31,914
Ստացված կանխավճարներ	1,202,100	-	1,202,100	46,716	-	46,716
ապահովագրության գծով	126,285	(20,086)	106,199	25,703	1,384	27,087
Այլ պարտավորություններ	12,567	(12,567)	-	-	-	-
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ պարտավորություններ և սեփական կապիտալ	<u>4,206,767</u>	<u>20,864</u>	<u>4,227,631</u>	<u>2,533,906</u>	<u>(3,871)</u>	<u>2,530,035</u>

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվության վերաներկայացում

Հազար ՀՀ դրամ

	2010թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար	Վերաներկայաց- ման արդյունք	2010թ. դեկ.31-ին ավարտված տարվա համար (վերաներկայացված)
Համախառն ապահովագրավճարներ	1,839,916	-	1,839,916
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստում	(13,440)	(4,119)	(17,559)
Համախառն ապահովագրավճարների գծով հասույթ	1,826,476	(4,119)	1,822,357
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	(889,459)	-	(889,459)
Վերաապահովագրողների մասը չվաստակած ապահովագրավճարների համախառն պահուստի փոփոխությունում	(26,983)	2,793	(24,190)
Փոխանցված վաստակած ապահովագրավճարներ	(916,442)	2,793	(913,649)
Ապահովագրավճարների գծով զուտ հասույթ	910,034	(1,326)	908,708
Վերաապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	74,700	31,914	106,614
Եկամուտ սուբրոգացիայի գծով	39,292	3,108	42,400
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից զուտ շահույթ	-	5,533	5,533
Ներդրումային եկամուտ	157,196	-	157,196
Եկամուտ ապահովագրական պորտֆելի ձեռքբերումից	-	12,614	12,614
Այլ գործառնական եկամուտ	21,812	(21,812)	-
Այլ եկամուտներ	16,968	(11,688)	5,280
Ընդամենը՝ եկամուտներ	1,220,002	18,343	1,238,345
Համախառն հատուցումներ	(551,610)	(9,988)	(561,598)
Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը	267,093	-	267,093
Զուտ հատուցումներ	(284,517)	(9,988)	(294,505)
Ձեռքբերման ծախսեր	(178,664)	(149,173)	(327,837)
Այլ ծախսեր միջնորդավճարների գծով	(35,081)	8,173	(26,908)
Ֆինանսական ծախսեր	-	(5,744)	(5,744)
Այլ ակտիվների և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս	(29,965)	-	(29,965)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(119,478)	101,326	(18,152)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(194,540)	7,801	(186,739)
Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	(305,611)	55,914	(249,697)
Ոչ առևտրային ակտիվների և պարտավորությունների արտարժույթի փոխարկումից զուտ եկամուտ/(ծախս)	(67,595)	-	(67,595)
Արտարժույթի առջ ու վաճառքից զուտ վնաս	-	(2,008)	(2,008)
Այլ ապահովագրական ծախսեր	(11,101)	11,101	-
Այլ ապահովագրական պահուստներին հատկացումներ	(29,829)	29,829	-
Ընդամենը՝ ծախսեր	(1,256,381)	47,231	(1,209,150)
Շահույթ մինչև հարկում	(36,379)	65,574	29,195
Շահութահարկի գծով ծախս	(23,338)	(16,779)	(40,117)
Տարվա շահույթ/(վնաս)	(59,717)	48,795	(10,922)
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	1,950	-	1,950
Իրական արժեքի փոփոխությունից չվաստակված զուտ օգուտ	29,087	4,413	33,500
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրացումից ֆինանսական արդյունքին փոխանցված զուտ օգուտ	-	(5,533)	(5,533)
Այլ համապարփակ եկամուտին վերաբերող բաղկացուցիչ մասի շահութահարկ	(13,913)	7,930	(5,983)
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ հարկերից հետո	17,124	6,810	23,934
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	(42,593)	55,605	13,012

3.5 Ընկերության կողմից նոր ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Ընկերությունն ընդունել է իր գործունեության համար համապատասխան և 2011թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանի համար կիրառելի նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի («ՀՀՄՄ») և ՀՀՄՄ-ի Հաշվետվությունների Մեկնաբանման Հանձնաժողովի («ՀՄՀ») կողմից: Այն ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք ունեցել են ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ներկայացված են ստորև.

ՖՀՄՄ 1 (փոփոխություն) Սահմանափակ ազատում ՖՀՄՄ 7-ի համեմատական բացահայտումներից. ՖՀՄՄ առաջին անգամ կիրառողների համար

ՖՀՄՄ 1-ում կատարված փոփոխությունը թույլ է տալիս այն առաջին անգամ կիրառողներին ազատվել այն համադրելիներից, որոնք հասանելի են նրանց, ովքեր արդեն օգտագործում են ՖՀՄՄ-ները՝ բարելավումներ ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ բացահայտումներն (ՖՀՄՄ 7 փոփոխություններ) առաջին անգամ կիրառելիս: Ուժի մեջ է 2010թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

Տարեկան բարեփոխումներ 2010

ՖՀՄՄ 7 (Փոփոխություն) Ֆինանսական գործիքներ. Բացահայտումներ

Փոփոխությունը պարզաբանում է ֆինանսական գործիքների բացահայտման պահանջները՝ վերացնելով անհամապատասխանությունները և կրկնվող բացահայտումները: Մասնավորապես, վերացվում են բացահայտման ենթակա հետևյալ պահանջները.

- ֆինանսական ակտիվների մնացորդային արժեքները, որոնց պայմանները վերանայվել են և որոնք այլապես կլինեին ժամկետանց կամ արժեզրկված,
- պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական այն գործիքների համար, որոնց հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց՝ պարտքային ռիսկի ենթարկվածության առավելագույն չափը,
- Ժամկետանց կամ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով պահվող գրավների իրական արժեքի գնահատումը և նկարագրությունը:

Այս փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՄ 1 (Փոփոխություն) Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

Պարզաբանում է, որ կազմակերպություններն այլ համապարփակ եկամտի յուրաքանչյուր բաղադրիչի համար պահանջվող համադրումները կարող են ներկայացնել, կամ սեփական կապիտալում փոփոխությունների հաշվետվության մեջ, կամ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում: Փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 34 (Փոփոխություն) Միջանկյալ Ֆինանսական հաշվետվություններ

Փոփոխությունն ավելացնում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի և դասակարգման վրա ազդող հանգամանքների, իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև ֆինանսական գործիքների փոխանցումների, ֆինանսական ակտիվների դասակարգման փոփոխությունների և պայմանական պարտավորություններում և ակտիվների փոփոխությունների վերաբերյալ բացահայտման պահանջները:

ՀՀՄՍ 34 փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2011թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Պահանջվող հավելյալ բացահայտումները կներկայացվեն Ընկերության միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում:

3.6 Ընկերության կողմից դեռևս չկիրառվող ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման օրվա դրությամբ լույս են տեսել մի շարք նոր ստանդարտներ, գործող ստանդարտների վերաբերյալ փոփոխություններ և մեկնաբանություններ, որոնք դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Ընկերությունը վաղաժամկետ չի ընդունել այդ ստանդարտներից և մեկնաբանություններից որևէ մեկը:

Դեկավարությունը կանխատեսում է, որ կիրառելի նոր ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները կընդունվեն Ընկերության կողմից՝ դրանց ուժի մեջ մտնելու օրվան հաջորդող առաջիկա ժամանակաշրջանում: Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների համար կիրառելի նոր ստանդարտների, փոփոխություններն ու մեկնաբանությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է ստորև: Թողարկվել են նաև այլ նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք ըստ կանխատեսման էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 7 (փոփոխություններ) Ֆինանսական ակտիվների փոխանցում

Փոփոխության նպատակն է օգնել ֆինանսական հաշվետվություններ օգտագործողներին գնահատելու ֆինանսական ակտիվների գծով բարդ փոխանցումների ռիսկայնությունը և այս ռիսկերի ազդեցությունը կազմակերպության ֆինանսական վիճակի վրա: Պահանջվող լրացուցիչ բացահայտումները նախատեսված են տեղեկատվության տրամադրման համար, որոնք թույլ են տալիս օգտագործողներին՝

- Հասկանալ ոչ ամբողջապես ապաճանաչվող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի և դրա հետ կապված պարտավորության միջև հարաբերությունը,
- Գնահատել ամբողջապես ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվներում հաշվետու կազմակերպության անընդհատ ներգրավվածության հետ կապված ռիսկերը և դրանց բնույթը

Այս փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել 2011թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար:

ՀՀՄՍ 32 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

ՀՀՄՍ 32-ի փոփոխությունները ներառում են կիրառման ուղեցույց ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման համար ՀՀՄՍ 32-ի

չափանիշների կիրառման ընթացքում անհամապատասխանությունների վերաբերյալ հետևյալ երկու բնագավառներում.

- «Տվյալ պահին ունի հաշվանցման իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք» դրույթի իմաստը՝ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ հաշվանցման իրավունքը պետք է իրավաբանորեն ամրագրված լինի կազմակերպության բնականոն գործունեության ընթացքում, կազմակերպության և բոլոր մնացած կողմերի անվճարունակության և սնանկացման դեպքում, և այդ իրավունքը պետք է առկա լինի բոլոր կողմերի համար:
- Քանի որ գործնականում ՀՀՄՍ 32-ում առկա «միաժամանակյա մարման» մեկնաբանության գործնական կիրառման մեջ առկա էր բազմազանություն, ուստի ՀՀՄՍ-ն պարզաբանեց զուտ մարման սկզբունքը և ներառեց համախառն մարման համակարգի օրինակ՝ ՀՀՄՍ 32-ի զուտ մարման չափանիշին բավարարող բնութագրիչներով:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2014թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և ենթակա են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՍ 7 (փոփոխություն) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Փոփոխությունը հավելում է ՖՀՄՍ 7-ի որակական և քանակական բացահայտումներ կապված ճանաչված ֆինանսական գործիքների զուտ և համախառն գումարների հետ, որոնք ա) հաշվանցվել են ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ, բ) ենթակա են կատարման հիմնական հաշվանցման պայմանավորվածության կամ նմանատիպ համաձայնագրերի նորքո, եթե նույնիսկ հաշվանցված չեն ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ:

Փոփոխությունները կիրառելի են 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և ենթակա են հետընթաց կիրառման:

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ

ՀՀՄՍ-ն նպատակ ունի փոխարինել ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», ամբողջապես: Փոխարինող ստանդարտը (ՖՀՄՍ 9) թողարկվում է փուլերով: Մինչ այսօր, լույս են տեսել ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ճանաչման, դասակարգման, չափման և ապաճանաչման գլուխները: Արժեզրկման մեթոդոլոգիայի և հեջավորման հաշվառման հետ կապված գլուխները դեռ մշակման փուլում են:

ՀՀՄՍ-ն թողարկել է ՖՀՄՍ 9-ի փոփոխություն, որով ՖՀՄՍ-ի կիրառման պարտադիր ժամկետը հետաձգվել է 2013թ-ի հունվարի 1-ից մինչև 2015թ-ի հունվարի 1-ը: Սա նշանակում է, որ ՀՀՄՍ 39-ի փոխարինման ծրագրի բոլոր փուլերը այժմ կունենան միևնույն պարտադիր կիրառման ժամկետը: Փոփոխությունները նաև ազատում են համեմատական ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացման պահանջից ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման համար: Այս ազատումը նախկինում հասանելի էր միայն այն ընկերություններին, որոնք նախընտրում են կիրառել ՖՀՄՍ 9-ը մինչև 2012թ.: Այժմ կպահանջվեն նաև հավելյալ անցումային բացահայտումներ՝ ստանդարտի առաջին անգամ կիրառման ընկալմանն օժանդակելու համար:

Դեկլարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ 13 Իրական արժեքի չափումը

ՖՀՄՍ 13-ը չի ազդում նրա վրա, թե որ ակտիվները պետք է չափվեն իրական արժեքով, սակայն հստակեցնում է իրական արժեքի սահմանումը և տրամադրում է իրական արժեքի չափման վերաբերյալ ուղեցույց և ընդլայնված բացահայտումներ: Այն ուժի մեջ կմտնի 2013թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Ընկերության ղեկավարությունը դեռ պետք է գնահատի այս նոր ստանդարտի ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ 1 Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացում

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունները պահանջում են կազմակերպությանը այլ համապարփակ եկամուտներում ներկայացված տարրերը խմբավորել այնպիսի խմբերի, որոնք մնացած ՖՀՄՍ-ների համաձայն. ա) հետագայում չեն վերադասակարգվելու շահույթի կամ վնասի և բ) հետագայում վերադասակարգվելու են շահույթի կամ վնասի, երբ առաջանան որոշակի պայմաններ: Այն ուժի մեջ կմտնի 2012թ. հուլիսի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Ընկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ սա կփոխի այլ համապարփակ եկամուտների տարրերի ընթացիկ ներկայացումը, սակայն չի ազդի դրանց չափման և ճանաչման վրա:

4 Ֆաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

4.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ապահովագրության պայմանագիր է համարվում այն պայմանագիրը, համաձայն որի կողմերից մեկը (ապահովագրողը) պայմանագրի մյուս կողմից (ապահովադրից) իր վրա է վերցնում նշանակալի ապահովագրական ռիսկ՝ համաձայնվելով հատուցել ապահովադրին, եթե սահմանված անորոշ ապագա դեպքը (ապահովագրական պատահար) բացասաբար ազդի ապահովադրի վրա: Ապահովագրական ռիսկը նշանակալի է այն և միայն այն դեպքում, եթե ապահովագրական պատահարը ցանկացած սցենարի (ընթացքի) դեպքում կարող էր ապահովագրողի կողմից նշանակալի լրացուցիչ հատուցումների վճարման պատճառ դառնալ, բացառությամբ այն սցենարների, որոնք չունեն կոմբինացիոն բովանդակություն (այսինքն՝ գործարքի տնտեսական կողմի վրա նշմարելի ազդեցություն չունեն): Վերը նշված լրացուցիչ հատուցումները վերաբերում են այն գումարներին, որոնք գերազանցում են ապահովագրական պատահարի տեղի չունենալու դեպքում վճարվելիք գումարները:

Ապահովագրության պայմանագրերը կարող են նաև փոխանցել ֆինանսական ռիսկ: Ֆինանսական ռիսկը ստորև նշվածներից մեկի կամ մի քանիսի հնարավոր ապագա փոփոխության ռիսկն է՝ սահմանված տոկոսադրույք, ֆինանսական գործիքի գին, ապրանքի գին, արտարժույթի փոխարժեք, գների կամ դրույքների ինդեքս, վարկունակություն կամ վարկային ինդեքս կամ այլ փոփոխական՝ պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այդ փոփոխականը հատուկ չէ պայմանագրի կողմերից մեկին:

Պայմանագիրը, որը բավարարում է ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, մնում է որպես ապահովագրության պայմանագիր մինչև իր ժամկետի վերջը, նույնիսկ եթե ապահովագրության ռիսկը զգալիորեն կրճատվում է այդ ժամանակաշրջանի համար, մինչև բոլոր իրավունքները և պարտականությունները մարվում են, կամ դրանց գործողության ժամկետը լրանում է:

Ճանաչում և չափում

Համախառն ապահովագրավճարներ

Համախառն ապահովագրավճարներն ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր ստացվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Համախառն ապահովագրավճարները ընդգրկում են միջնորդներին վճարվելիք միջնորդավճարները, և չեն ներառում ապահովագրավճարների գծով հարկերը և մայլ պարտադիր վճարները:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ

Չվաստակած ապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված ապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է, որպես չվաստակված ապահովագրավճարների պահուստ:

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ

Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարները ընդգրկում են պայմանագրով նախատեսված ծածկույթի ամբողջ ժամանակաշրջանի համար ընդհանուր վճարվելիք ապահովագրավճարները և ճանաչվում են պոլիսի ուժի մեջ մտնելու օրվանից:

Չվաստակած վերաապահովագրավճարները տարվա ընթացքում գրանցված վերաապահովագրավճարների այն մասն են, որոնք վերաբերվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո ռիսկային ժամանակաշրջաններին: Հետագա ժամանակաշրջաններին վերագրվող համամասնությունը հետաձգվում է՝ որպես չվաստակված ապահովագրավճարների համախառն պահուստում վերաապահովագրողների մասի փոփոխություն:

Համախառն հատուցումներ

Համախառն հատուցումները բաղկացած են ապահովադիրներին վճարված հատուցումներից, ապահովագրության պայմանագրերից բխող պարտավորությունների գնահատականների փոփոխություններից, կարգավորման ներքին և արտաքին ծախսերից: Հատուցումները ճանաչվում են դրանց ներկայացման պահին:

Համախառն հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը

Հատուցումներում վերաապահովագրողների մասը ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ դրանց գծով համախառն ապահովագրական հատուցումը ճանաչվում է համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն:

Վերաապահովագրության միջնորդավճարներից եկամուտ

Ստացված կամ ստացվելիք վերաապահովագրության միջնորդավճարները, որոնք չեն պահանջում Ընկերությունից հավելյալ ծառայությունների մատուցում, Ընկերության

կողմից ճանաչվում են որպես եկամուտ համապատասխան պոլիսների ուժի մեջ մտնելու կամ վերակնքման պահին: Այնուամենայնիվ, եթե հավանական է, որ Ընկերությունից կպահանջվի հետագա ծառայությունների մատուցում, ապա միջնորդավճարը, կամ դրա մի մասը, հետաձգվում է և ճանաչվում որպես եկամուտ այն ժամանակաշրջանի համար, որի ընթացքում մատուցվում են ծառայությունները:

Ձեռքբերման ծախսեր

Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերի ձեռքբերման ծախսերը ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանի համար, երբ դրանք տեղի են ունեցել: Ձեռքբերման ծախսերն ընդգրկում են ուղղակի ծախսեր, ինչպիսիք են օրինակ միջնորդավճարները և բժշկական վճարները: Ձեռքբերման ծախսերի մի մասը հետաձգվում է հետագա հաշվապահական ժամանակաշրջանների համար այդ հետագա ժամանակաշրջաններ հետաձգված ապահովագրավճարներին համապատասխանելու համար: Ձեռքբերման ծախսերի հետաձգումը հաշվարկվում է՝ յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով ձեռքբերման ծախսի վրա կիրառելով չվաստակած ապահովագրավճարների և գրանցված ապահովագրավճարների հարաբերակցությունը:

Ապահովագրական պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ պայմանագրերը ուժի մեջ են մտնում: Այս պարտավորությունները հայտնի են որպես չկարգավորված պահանջների պահուստ, որը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տեղի ունեցած, բայց դեռևս չվճարված պահանջների գծով գնահատված վերջնական ծախսումների վրա, անկախ նրանից ներկայացված են, թե՛ ոչ, ինչպես նաև համապատասխան պահանջների գծով կարգավորման ծախսերի վրա, հանած ակնկալվող սուբրոգացիոն և այլ վերականգնումները: Որոշ պահանջների ծանուցման կամ կարգավորման առումով կարող են լինեն հետաձգումներ, հետևաբար այս պահանջների վերջնական արժեքը չի կարող հստակորեն որոշվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորությունը հաշվարկվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով ստանդարտ ակտուարական պահանջների կանխատեսման մեթոդները, որոնք հիմնվում են էմպիրիկ տվյալների և ընթացիկ ենթադրությունների վրա, որոնք կարող են ներառել բացասական շեղման մարժա: Պարտավորությունը չի զեղչվում փողի ժամանակային արժեքով: Հավասարակշռման և աղետների պահուստ չի ճանաչվում: Պարտավորություններն ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային պարտավորությունները կատարվում են կամ երբ այն դադարում է:

Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստը իրենից ներկայացնում է ապահովագրավճարների այն մասը, որը ակնկալվում է ստացվել հետագա ժամանակաշրջանների ընթացքում:

Մովորաբար պահուստը նվազեցվում է պայմանագրի ժամկետի ընթացքում և ճանաչվում է որպես ապահովագրավճարներից եկամուտ:

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին գնահատում է, թե արդյոք իր կողմից ճանաչված ապահովագրության պարտավորությունները համարժեք են՝ օգտագործելով իր ապահովագրության պայմանագրերի ներքո ապագա դրամական միջոցների հոսքերի ընթացիկ գնահատումները: Եթե այդ գնահատումը ցույց է տալիս, որ իր ապահովագրական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը (հանած դրանց հետ կապված՝ ձեռքբերման հետաձգված ծախսումները) համարժեք չեն գնահատված՝

ապագա դրամական միջոցների հոսքերի հետ համեմատած, ապա ամբողջ պակասուրդը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Վերաապահովագրություն

Ընկերությունը փոխանցում է ապահովագրական ռիսկը իր սովորական գործունեության ընթացքում՝ բոլոր դասերի գծով: Վերաապահովագրության գծով ակտիվները ներկայացնում են վերաապահովագրող ընկերություններից ստացվելիք գումարները:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները վերանայվում են արժեզրկման համար յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ կամ ավելի հաճախ, երբ հաշվետու տարվա ընթացքում առաջանում է արժեզրկման հայտանիշ: Արժեզրկումն առաջանում է այն ժամանակ, երբ կա օբյեկտիվ վկայություն, որ վերաապահովագրական ակտիվի ճանաչումից հետո Ընկերությունը կարող է չստանալ բոլոր ստացվելիք գումարները, որոնք պետք է վճարվեն համապատասխան պայմանագրի պայմանների համաձայն և այդ իրադարձությունն ունի արժանահավատորեն չափելի ազդեցություն այն գումարների վրա, որոնք Ընկերությունը ստանալու է վերաապահովագրողից: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վերաապահովագրության ձեռքբերման գծով օգուտը կամ վնասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ձեռքբերման օրվա դրությամբ և չեն ամորտիզացվում: Վերաապահովագրության համաձայնագրերը չեն ազատում Ընկերությանը ապահովադիրների նկատմամբ իր պարտավորություններից:

Վերաապահովագրության գծով պարտավորություններ են հանդիսանում վերաապահովագրող ընկերություններին վճարվելիք գումարները: Վճարվելիք գումարները գնահատվում են համապատասխան վերաապահովագրության պայմանագրերի համաձայն: Ապահովագրավճարները և պահանջները ներկայացվում են համախառն հիմքով՝ ստանձնած և փոխանցված վերաապահովագրության համար:

Վերաապահովագրության գծով ակտիվները և պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ պայմանագրային իրավունքները կատարվում են, կամ, երբ պայմանագիրը փոխանցվում է այլ կողմի:

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Ապահովագրության գծով դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը հաշվառումը նույնն է, ինչ ֆինանսական գործիքներինը, ինչպես նկարագրված է 4.7, 4.8 և 4.9 ծանոթագրություններում:

4.2 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Ապահովագրության պայմանագրերին չվերաբերող եկամուտների և ծախսերի ճանաչման չափանիշները ներկայացված են ստորև:

Ներդրումային եկամուտ

Ներդրումային եկամուտը բաղկացած է շահաբաժիններից, տոկոսային եկամուտից, պարտքային արժեթղթերի և այլ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի ամորտիզացված արժեքի փոփոխություններից:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Շահաբաժիններից եկամուտը ճանաչվում է, երբ հաստատվում է Ընկերության կողմից գումարը ստանալու իրավունքը:

Ներդրումներից զուտ օգուտ կամ վնաս

Ներդրումներից զուտ օգուտը կամ վնասը, որը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ներառում է ֆինանսական ակտիվներից և ներդրումային գույքից օգուտը կամ վնասը: Ներդրումների վաճառքից օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է որպես զուտ վաճառքի և սկզբնական կամ ամորտիզացված արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է վաճառքի գործառնության պահին:

Ջուտ առևտրային եկամուտ

Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսներից, շահաբաժիններից և արտարժույթային տարբերություններից գոյացող բոլոր եկամուտները և ծախսերը: Ջուտ առևտրային եկամուտը ներառում է նաև արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտը կամ ծախսը:

Ֆինանսական ծախս

Վճարված տոկոսագումարը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հաշվեգրմանը զուգահեռ և հաշվարկվում է օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Հաշվեգրված տոկոսագումարը ներառվում է տոկոսային ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքում:

4.3 Արտարժույթի փոխարկում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածում, մինչդեռ ոչ առևտրային ակտիվների փոխարկումից գոյացող օգուտը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ եկամուտ կամ այլ ծախս հոդվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության գուտ առևտրային եկամուտ հողվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ տողում:

Ընկերության կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	31 դեկտեմ. 2011	31 դեկտեմ. 2010
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	385.77	363.44
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	498.72	481.16

4.4 Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամտում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային վճարումները, ապա հարկվող շահույթը կամ կորուստը հիմնվում են մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ դիրք հարկային օրենսդրությունն արտածելու և հարկային հաշվարկները վերանայելու համար: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես հաջորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ

այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում Ընկերություններն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության այլ ծախսերում:

4.5 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ընդգրկում են կանխիկ դրամը և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

4.6 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունն օգտագործում է բանկերում բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

4.7 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական բնույթ կրող առք ու վաճառքների դեպքում դրանք ձևակերպվում են գործարքի օրվա ամսաթվով: Սովորական բնույթ կրող ձեռք բերումների դեպքում, երբ ֆինանսական գործիքը հետագայում պետք է չափվի իրական արժեքով, պայմանագրի օրվա և գործարքի օրվա միջև ընկած ժամանակամիջոցում այն հաշվառվում է նույն սկզբունքով, ինչ որ ձեռք բերված գործիքների դեպքում:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են իրական արժեքով, գումարած գործարքի հետ կապված ցանկացած

ծախսումները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների:

Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացի ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների (ներառյալ նաև առևտրային նպատակներով պահվող գործիքները), հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Ընկերության կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. դեբիտորական պարտքեր, ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Ընկերության ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա՝ հաշվի առնելով ձեռքբերման նպատակները: Ընկերությունը սահմանում է իր ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը սկզբնական ճանաչումից հետո և անհրաժեշտության և հնարավորության դեպքում՝ կատարում է վերագնահատում յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից հետո:

Դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Այնուհետև դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Դեբիտորական պարտքերի գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ներդրումներ

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումները պարտքային, ինչպես նաև կապիտալի գործիքներում կատարված այն ներդրումներն են, որոնք Ընկերությունը մտադիր է պահել անորոշ ժամկետով, և որոնք կարող են վաճառվել իրացվելիության կարիքների բավարարման համար, ինչպես նաև տոկոսադրույքներում, փոխարժեքներում կամ բաժնետոմսերի գներում փոփոխությունների դեպքում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները նախնական ճանաչումից հետո հաշվառվում են իրական արժեքով: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած շահույթն ու վնասը վերագրվում է այլ համապարփակ եկամտին, մինչև ֆինանսական ակտիվի օտարումը կամ արժեզրկումը, որի դեպքում այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված շահույթը կամ վնասը վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների գծով շահաբաժինները համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են այն ժամանակ, երբ Ընկերությունն իրավունք է ձեռք բերում ստանալու այդ շահաբաժինները:

Ակտիվ ֆինանսական շուկաներում գործող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին բորսայի փակման պահին այդ ակտիվի գծով գնանշվող գինն է: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնային մոդելների կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով: Հակառակ

դեպքում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կորուստները:

4.8 Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունն իրականացնում է արժեզրկման գնահատում ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի համար:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը արժեզրկվում է և արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, եթե կա օբյեկտիվ վկայություն արժեզրկման մասին՝ որպես ակտիվի նախնական ճանաչումից հետո կատարված մեկ կամ մի քանի իրադարձությունների («ծախսային իրադարձություն») արդյունք, և երբ այդ իրադարձությունը կամ իրադարձություններն ազդեցություն ունեն ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք կարելի է արժանահավատորեն չափել:

Ընկերությունը սկզբից գնահատում է արժեզրկման օբյեկտիվ պայմանների գոյությունը անհատական գնահատման արդյունքում այն ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական են և հետո անհատական կամ խմբային գնահատումների արդյունքում այն ֆինանսական ակտիվների համար, որոնք անհատապես էական չեն: Անհատական գնահատման արդյունքում արժեզրկման օբյեկտիվ գոյությունը հաստատելուց կամ ժխտելուց հետո ակտիվները դասակարգվում են պարտքային ռիսկի նմանատիպ բնույթ ունեցող խմբերում՝ խմբային գնահատում իրականացնելու նպատակով: Այն ակտիվները, որոնց գծով անհատական գնահատման արդյունքում ձևավորվել են արժեզրկումից պահուստներ, չեն ներառվում վերոհիշյալ խմբերում:

Երբ առկա է վկայություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վերաբերյալ, արժեզրկման պահուստի գումարը որոշվում է որպես ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և այդ ֆինանսական գործիքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի (բացառությամբ վարկի հետ կապված ապագա ծախսերի) ներկա արժեքի միջև տարբերություն: Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկման պահուստի միջոցով, արժեզրկումից ծախսը արտացոլվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում, արժեզրկումից կորուստը նվազում է և այդ նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն կապվել արժեզրկման ճանաչումից հետո առաջացող որևէ իրադարձության հետ, ապա նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է: Արժեզրկումից կորստի որևէ հետագա հակադարձում ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում, այն դեպքում, երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է հակադարձման ամսաթվով իր հակադարձված արժեքին:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Երբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվն արժեզրկվում է, ապա նրա արժեքի (նվազեցված մարումների և ամորտիզացիայի գումարներով) և ընթացիկ իրական արժեքի տարբերությունը, բացառությամբ նախկինում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեզրկումից գումարների, այլ համապարփակ եկամտից վերաձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի կատարվում: Վաճառքի համար մատչելի պարտքային գործիք հանդիսացող ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստների հակադարձումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե ակտիվի իրական արժեքի բարձրացումը օբյեկտիվորեն կարելի է համարել հետագա իրադարձությունների արդյունք, որոնք կատարվել են կորուստը համապարփակ ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

4.9 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- վերանում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը,
- Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրի համաձայն,
- և Ընկերությունը կամ (ա) փոխանցում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, այլ փոխանցում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե Ընկերությունը փոխանցում է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը և չի փոխանցում, և չի պահպանում ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցում ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը հաշվառվում է Ընկերության շարունակվող մասնակցության համապատասխան ֆինանսական ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև, ապա այդպիսի մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ ակտիվի հաշվեկշռային արժեք կամ Ընկերության կողմից փոխհատուցվելիք առավելագույն գումար:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի դուրսգրված վաճառքի և/կամ գնման օպցիոնի ձև (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Ընկերությունը կարող է հետ գնել փոխանցվող ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված դուրսգրված վաճառքի օպցիոնի (ներառյալ դրամային և նման պայմաններով օպցիոնները), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցվող ակտիվի իրական արժեքը կամ օպցիոնի կատարման գինը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ այն մարվում է, չեղյալ է համարվում կամ լրացել է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Փոխառուի և փոխատուի միջև պարտքային գործիքների փոխանակումը, որոնց պայմաններն էականորեն տարբերվում են միմյանցից, կամ կատարվում է գործող պարտքային գործիքի պայմանների էական փոփոխություն, իրենից ներկայացնում է հին պարտքի մարում, որը պետք է հանգեցնի այդ պարտքի ապաճանաչմանը և նոր պարտքային գործիքի ճանաչմանը, իսկ տարբերությունը համապատասխան

հաշվեկշռային հաշվի հետ ձևակերպվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

4.10 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, բացառությամբ Ընկերության շենքի, որը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը`

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	20	5
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	3	33.3
Տրանսպորտային միջոցներ	5	20
Այլ հիմնական միջոցներ	5	20

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս` դրանց կատարման պահին: Ընկերությունը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքում ճանաչում է կապիտալ բնույթի ծախսումները, երբ այդ ծախսումները կատարվում են, և եթե բավարարվում են ճանաչման չափանիշները: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է արժեզրկված ակտիվների իրական արժեքում փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում: Վերագնահատումը կատարվում է հիմնական միջոցների ողջ դասի համար:

Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի աճը արտացոլվում է այլ համապարփակ եկամտում` հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում տվյալ ակտիվի գծով նախկինում ճանաչված վերագնահատումից վնասը. այս դեպքում վերագնահատումից աճը նույնպես ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Վերագնահատման արդյունքում ակտիվի արժեքի նվազումը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, բացի այն դեպքերից, երբ այն փոխհատուցում է նախկինում տվյալ ակտիվի գծով այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված վերագնահատումից աճը:

Վերագնահատված գումարով հաշվառվող հիմնական միջոցների իրացման դեպքում, իրացված հիմնական միջոցների համապատասխան դասի վերագնահատման պահուստում վերագրված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

4.11 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում՝ 10 տարվա ընթացքում և զնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում: Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ:

4.12 Վարձակալություն

Գործառնական վարձակալություն – Ընկերությունը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

4.13 Կենսաթոշակներ

Ընկերությունում, աշխատակիցների աշխատավարձի հիման վրա հաշվարկված որոշակի տոկոսը Հայաստանի Հանրապետության պետական կենսաթոշակային համակարգին փոխանցելուց բացի, այլ հատուկ կենսաթոշակային հիմնադրամ չի ձևավորվում: Նշված համակարգին հատկացումների հետ կապված ծախսերը արտացոլվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակաշրջանում, որին դրանք վերաբերվում են: Բացի այդ, Ընկերությունը չունի կենսաթոշակային այլ վճարներ և հաշվեգրում պահանջող այլ նշանակալի փոխհատուցվող վճարներ:

4.14 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն զնահատել:

4.15 Բաժնետիրական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Մովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, բացի կազմակերպությունների միավորման դեպքում թողարկվող բաժնետոմսերի, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Գնված սեփական բաժնետոմսեր

Երբ Ընկերությունը գնում է Ընկերության բաժնետոմսերը, սեփական կապիտալը նվազեցվում է վճարված գումարի չափով, ներառյալ գործառնականը բնորոշ բոլոր

ծախսերը՝ նվազեցված հարկերով, մինչև գործարքի չեղյալ համարվելը կամ վերաթողարկումը: Երբ գնված բաժնետոմսերը վաճառվում են երրորդ կողմին կամ վերաթողարկվում են, ստացված գումարները ներառվում են կապիտալում: Գնված բաժնետոմսերը հաշվառվում են միջին կշռված արժեքով:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Մինչև հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթիվը հայտարարված կամ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բայց մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

4.16 Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացվում են հաշվանցված, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն իրականացնելու հաշվանցում կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

5 Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Ընկերության ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնված պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Ապահովագրության պայմանագրերի համար գնահատումները պետք է կատարվեն ինչպես հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ ներկայացված ակնկալվող պահանջների վերջնական արժեքի համար, այնպես էլ այն ակնկալվող պահանջների արժեքի համար, որոնք տեղի են ունեցել, սակայն դեռևս չեն ներկայացվել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ (ՏՉՊՊ): Պահանջների վերջնական արժեքը հստակորեն որոշելու համար կարող է զգալի ժամանակ պահանջվել և որոշ պայմանագրերի դեպքում, տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջները կազմում են հաշվեկշռի պարտավորությունների մեծ մասը:

Այս գնահատումների հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը կայանում է նրանում, որ Ընկերության անցյալ պահանջները կարող են օգտագործվել պահանջների հետագա զարգացումը և, հետևաբար նաև, պահանջների վերջնական արժեքը կանխատեսելու համար: Որպես այդպիսին, այս մեթոդներն արտացոլում են վճարված և տեղի ունեցած

վնասները, յուրաքանչյուր պահանջի գծով միջին ծախսերը, նախորդ տարիներում հետազոտված պահանջների քանակը և ակնկալվող վնասաբերության ցուցանիշները: Պահանջների պատմական զարգացումը հիմնականում վերլուծվում է տվյալ տարվա համար, սակայն կարող է նաև վերլուծվել աշխարհագրական տարածքից ելնելով, ինչպես նաև ըստ նշանակալի ապահովագրական դասերի: Հիմնական դժվարությունը կայանում է նրանում, որ Հայաստանի ապահովագրական շուկան համեմատաբար նոր է և անկայուն, այդուամենայնիվ, գրեթե անհնար է կատարել ապագա գնահատումներ՝ հիմնվելով պատմական տվյալների վրա:

Ընկերությունը գնահատում է ներկայացված պահանջները «դեպք-առ-դեպք» մեթոդով, բացառությամբ ապահովագրության այն դասերի, որտեղ պահանջների՝ հաշվետու ամսվա և դրան նախորդող տասնմեկ ամիսների միջին ամսական քանակը հիսուն և ավելի է, և պահանջների հատուցումների չափերն այդ ամիսների ընթացքում էականորեն չեն տատանվել: Նման դասերի համար օգտագործվում է «միավոր պահանջի հատուցման միջին չափի» գնահատում: ՏՉՊՊ-ն գնահատվում է՝ օգտագործելով վիճակագրական մեթոդներ, որոնք հիմնվում են անցյալ տարիների պատմական տվյալների վրա:

Դերիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից պահուստներ

Ընկերությունը գնահատում է խնդրահարույց դերիտորական պարտքերը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է արժեզրկման պահուստ ձևավորել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Մասնավորապես, դեկավարության դատողությունն անհրաժեշտ է ապագա դրամական հոսքերի գումարը և պարբերականությունը գնահատելու համար, երբ անհրաժեշտ է պահանջվող պահուստի չափը որոշել: Նման գնահատումները հիմնված են որոշ գործոնների շուրջ ենթադրությունների վրա և ներկա արդյունքները կարող են տարբերվել՝ հանգեցնելով պահուստում հետագա փոփոխությունների:

Նշանակալի դերիտորական պարտքերի համար անհատական ստեղծված հատուկ պահուստներից բացի, Ընկերությունը նաև ստեղծում է արժեզրկման խմբային պահուստներ այն ռիսկերի գծով, որոնք չնայած որ անհատապես չեն գնահատվել, սակայն պարունակում են չվճարման ավելի մեծ ռիսկ, քան սկզբնապես որոշվել էր: Սա հաշվի է առնում այնպիսի գործոնների ազդեցությունը, ինչպիսիք են վատթարացումը երկրի և արդյունաբերության ռիսկում և տեխնոլոգիական հնացումը, ինչպես նաև բացահայտված կառուցվածքային թերությունները կամ դրամական հոսքերի նվազումները:

Ներդրումային արժեթղթերի դասակարգում

Ընկերության ներդրումային արժեթղթերը ներառում են պետական պարտատոմսեր: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Ընկերությունը դասակարգում է արժեթղթերը որպես վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, որոնց իրական արժեքի ճշգրտումն իրականացվում է այլ համապարփակ եկամտում:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ փոխկապակցված կողմերի հետ: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Ընկերությունը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների: Տես 31 ծանոթագրությունը:

6 Հիմնական միջոցներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Շենքեր	Համակարգ- չային տեխնիկա և կապի միջոցներ	Փոխադրա- միջոցներ	Գրասեն- յակային սարքա- վորումներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
ՎԵՐԱԳՆԱՀԱՏՎԱԾ ԱՐԺԵՔ						
Վերագնահատված արժեք 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	74,099	11,750	18,236	16,829	972	121,886
Վերագնահատում	(3,405)	-	-	-	-	(3,405)
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(3,694)	-	-	-	-	(3,694)
Ավելացում	-	949	1,111	3,049	390	5,499
Օտարում	-	(83)	-	-	-	(83)
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	67,000	12,616	19,347	19,878	1,362	120,203
Վերագնահատում	1,950	-	-	-	-	1,950
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(3,350)	-	-	-	-	(3,350)
Ավելացում	-	26,643	13,053	30,917	130	70,743
Օտարում	-	-	(3,774)	-	-	(3,774)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	65,600	39,259	28,626	50,795	1,492	185,772
Վերագնահատում	1,880	-	-	-	-	1,880
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(3,280)	-	-	-	-	(3,280)
Ավելացում	-	38,590	21,105	45,228	66	104,989
Օտարում	-	(2,401)	-	(2,075)	(186)	(4,662)
Վերադասակարգում	-	(2,053)	-	2,053	-	-
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	64,200	73,395	49,731	96,001	1,372	284,699
ԿՈՒՏԱԿՎԱԾ ՄԱՇՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ						
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	-	8,318	7,593	4,712	441	21,064
Հատկացումներ	3,694	3,351	3,073	3,891	171	14,180
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(3,694)	-	-	-	-	(3,694)
Օտարում	-	(83)	-	-	-	(83)
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	-	11,586	10,666	8,603	612	31,467
Հատկացումներ	3,350	4,884	3,555	5,401	169	17,359
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(3,350)	-	-	-	-	(3,350)
Օտարում	-	-	(3,314)	-	-	(3,314)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	-	16,470	10,907	14,004	781	42,162
Հատկացումներ	3,280	32,612	8,651	15,543	259	60,345
Վերագնահատման արդյունքում մաշվածության ճշգրտում	(3,280)	-	-	-	-	(3,280)
Օտարում	-	(2,402)	-	(1,903)	(94)	(4,399)
Վերադասակարգում	-	(1,081)	-	1,081	-	-
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	45,599	19,558	28,725	946	94,828
ՀԱՇՎԵԿՇՈՒԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ						
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	64,200	27,796	30,173	67,276	426	189,871
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	65,600	22,789	17,719	36,791	711	143,610
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	67,000	1,030	8,681	11,275	750	88,736

Ակտիվների վերագնահատում

Ընկերության շենքի վերջին վերագնահատումը կատարվել է 30.12.2011թ. «ԱԳ-Բորսա» ՄՊԸ անկախ գնահատողների կողմից՝ կիրառելով համեմատական, ծախսային և եկամտային մեթոդները, որի արդյունքում առաջացել է վերագնահատումից օգուտ 1,880 հազար դրամ գումարով: Իրական արժեքով շենքի գնահատման համար Գեկավարությունը հիմք է ընդունում անկախ գնահատողների կողմից ներկայացված արդյունքները: Եթե շենքերը ներկայացվեին սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ, հաշվեկշռային արժեքը 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կկազմեր 17,317 հազար դրամ:

Ամբողջությամբ մաշված ակտիվներ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 37,866 հազար դրամ (2010թ. 17,589 հազար դրամ):

Հիմնական միջոցների սահմանափակումներ

2011թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Ընդամենը
ՍԿՋԲՆԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ		
Սկզբնական արժեք 2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	3,312	3,312
Ավելացում	5,460	5,460
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	8,772	8,772
Ավելացում	4,180	4,180
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	12,952	12,952
Օտարում	(3,012)	(3,012)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9,940	9,940
ԱՍՈՐՏԻՉԱՑԻԱ		
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	1,822	1,822
Մասհանումներ	1,416	1,416
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	3,238	3,238
Մասհանումներ	793	793
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	4,031	4,031
Մասհանումներ	2,136	2,136
Օտարում	(3,012)	(3,012)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,155	3,155
ՀԱՇՎԵԿՇՐԱՅԻՆ ԱՐԺԵՔ		
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,785	6,785
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	8,921	8,921
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	5,534	5,534

2011թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվներ:

8 Այլ ակտիվներ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)	2009(վերաներկայացված)
Կանխվճարներ և այլ դեբիտորներ	68,641	19,339	8,140
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(305)	(197)	(320)
	68,336	19,142	7,820
Հաշվարկներ աշխատակիցների հետ	203	4,314	-
ԱՊՊԱ կտրոններ	21,722	19,825	-
Այլ	2,347	3,586	590
Ընդամենը այլ ակտիվներ	92,608	46,867	8,410

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	-
Տարվա ծախս	320
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	320
Տարվա ծախս	5,397
Դուրսգրում	(5,520)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	197
Տարվա ծախս	914
Դուրսգրում	(806)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	305

9 Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է տվյալ ժամանակաշրջանի համար հետաձգված ձեռքբերման ծախսերի շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	79,386
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	235,921
Ծախսի ճանաչում	(228,603)
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	86,704
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	350,379
Ծախսի ճանաչում	(265,368)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	171,715
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	723,221
Ծախսի ճանաչում	(663,821)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	231,115

10 Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)	2009(վերաներկայացված)
Պահանջներ ապահովադիրների նկատմամբ	172,116	196,883	135,604
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ	48,308	15,006	9,449
Պահանջներ համաապահովագրողների նկատմամբ	-	3,844	-
Պահանջներ միջնորդների նկատմամբ	89,300	-	-
Սուբրոգացիա	11,505	23,754	20,392
Այլ ապահովագրական դեբիտորական պարտքեր	4,786	14,295	202
Արժեզրկումից պահուստ	(11,400)	(18,102)	(6,533)
Ընդամենը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	314,615	235,680	159,114

Տարվա ընթացքում արժեզրկումից պահուստի շարժը ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքերի գծով հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	12,354
Տարվա ծախս	12,742
Դուրս գրում	(24,611)
Վերադարձ	6,048
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	6,533
Տարվա ծախս	24,568
Դուրս գրում	(14,808)
Վերադարձ	1,809
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	18,102
Տարվա ծախս	40,720
Դուրս գրում	(52,808)
Վերադարձ	5,386
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,400

11 Այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)	2009(վերաներկայացված)
Փոխառություններ ֆիզիկական անձանց	490	45,026	-
Փոխառություններ իրավաբանական անձանց	91,940	-	-
Ընդամենը այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ	92,430	45,026	-

12 Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներ- կայացված)	2009(վերաներ- կայացված)
Ավանդներ	1,904,715	1,493,469	1,376,167
Փոխառություններ ֆինանսական կազմակերպություններին	100,397	-	-
Ընդամենը պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,005,112	1,493,469	1,376,167

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ ֆինանսական կազմակերպություններում ավանդները՝ 1,191,175 հազար դրամ գումարով (63%) կենտրոնացված են 5 բանկերում (2010թ.՝ 934,892 հազար դրամ (63%) կենտրոնացված 5 բանկերում):

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 72,494 հազար դրամ գումարով ավանդները գրավադրված են Ընկերության ներգրավված միջոցների և ստացված երաշխիքների դիմաց (2010թ.՝ 50,000 հազար դրամ):

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 17,693 հազար դրամ գումարով ավանդի վրա դրված է արգելանք ԳԱՀԿ կողմից՝ Ընկերության դեմ ներկայացված հայցի գծով դատարանի կայացված որոշման համաձայն (2010թ.՝ 17,693 հազար դրամ):

13 Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներ- կայացված)	2009(վերաներ- կայացված)
Գնանշվող ներդրումներ			
Բաժնեմասային արժեթղթեր	-	40,319	41,438
	-	40,319	41,438
Զգնանշվող ներդրումներ			
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	889,117	832,753	136,956
Ոչ պետական պարտատոմսեր	61,598	87,003	106,960
	950,715	919,756	243,916
Ընդամենը ներդրումներ	950,715	960,075	285,354

Բոլոր պարտքային արժեթղթերն ունեն հաստատուն տոկոսներ:

Ընկերությունը տարվա ընթացքում ամորտիզացված արժեքով չափվող որևէ ֆինանսական ակտիվ չի վերադասակարգել որպես իրական արժեքով չափվող (2010թ. նույնպես):

Զգնանշված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով գնահատման մեխանիզմ, որն օգտագործում է ներկա շուկայական դրույքները՝ ապագա դրամական հոսքերը գեղջելու համար:

Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերն ըստ արդյունավետ տոկոսադրույքների և ժամկետների ներառում են.

Հազար ՀՀ դրամ	2011		2010 (վերաներկայացված)		2009(վերաներկայացված)	
	%	ժամկետ	%	ժամկետ	%	ժամկետ
ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր	13.06%-15.41%	2014-2028	7.93%-15.98%	2011-2028	7.88%-11.06%	2010-2014
Ոչ պետական պարտատոմսեր	12%	2013	9.5%-10%	2011	2010-2011	9.5-11.5%

Վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերը 2,651,037 հազար դրամով իրական արժեքով (2010թ.՝ 102,923 հազար դրամ) վաճառվել են երրորդ անձանց ռեպո համաձայնագրերով՝ 6 ամիսը չգերազանցող ժամանակահատվածներով: Դրանք վերադասակարգվել են որպես ռեպո համաձայնագրերով գրավադրված արժեթղթեր հաշվապահական հաշվեկշռում՝ առանձին տողում (Ծանոթ. 18):

14 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)	2009(վերաներկայացված)
Կանխիկ դրամական միջոցներ	52,094	146,376	486
Բանկային հաշիվներ	97,828	373,016	78,480
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	149,922	519,392	78,966

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 71,327 հազար դրամ գումարով (73%) հաշիվները կենտրոնացված են 5 բանկերում (2010թ. 293,057 հազար դրամ (79%) կենտրոնացված 5 բանկերում):

15 Բաժնետիրական կապիտալ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում 949,405 հազ. դրամ: Համաձայն Ընկերության կանոնադրության, բաժնետիրական կապիտալը կազմված է թվով 2,372 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 400,255 դրամ անվանական արժեքով (2010թ.՝ 2,372 սովորական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը 400,255 դրամ անվանական արժեքով):

2011թ., 2010թ. և 2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնետերերն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2011		2010 (վերաներկայացված)		2009(վերաներկայացված)	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնենասրվճարված կապիտալում, %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնենասրվճարված կապիտալում, %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Բաժնենասրվճարված կապիտալում, %
Լևոն Ալթունյան	237,351	25	237,351	25	187,720	25
«Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ	712,054	75	712,054	75	563,158	75
	949,405	100	949,405	100	750,878	100

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության կողմից հետ գնված բաժնետոմսեր չեն եղել:

Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ ձայնի իրավունք Ընկերության տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բաշխման ենթակա Ընկերության պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր ֆինանսական ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն Ընկերության կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

16 Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ

	2011			2010 (վերաներկայացված)			2009(վերաներկայացված)		
	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություն	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Չվաստակած ապահովագրական վճարներ	993,108	(279,320)	713,788	621,338	(278,715)	342,623	603,780	(302,904)	300,876
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	109,439	(20,918)	88,521	71,860	(17,476)	54,384	67,092	(12,558)	54,534
Ներկայացված պահանջներ	347,316	(167,523)	179,793	223,431	(174,756)	48,675	159,348	(125,588)	33,760
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,449,863	(467,761)	982,102	916,629	(470,947)	445,682	830,220	(441,050)	389,170

Ծանոթագրության հաջորդ աղյուսակները ցույց են տալիս ապահովագրական պարտավորությունների և համապատասխան վերապահովագրական ակտիվների գծով փոփոխությունները հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

Չվաստակած ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ

	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	707,533	(358,490)	349,043
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	1,948,307	(996,252)	952,055
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրավճարներ	(2,052,060)	1,051,838	(1,000,222)
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	603,780	(302,904)	300,876
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	1,839,916	(889,459)	950,457
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրավճարներ	(1,822,358)	913,648	(908,710)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	621,338	(278,715)	342,623
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի ապահովագրավճարներ	4,629,277	(801,549)	3,827,728
Ընթացիկ ժամանակաշրջանում վաստակած ապահովագրավճարներ	(4,257,507)	800,944	(3,456,563)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	993,108	(279,320)	713,788

Պահանջների պահուստ

Հազար ՀՀ դրամ

	Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորություններ	Վերաապահովագրա- կան ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	50,623	-	50,623
Ներկայացված պահանջներ	117,244	(95,368)	21,876
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	167,867	(95,368)	72,499
ՆՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	520,519	(345,124)	175,395
Վճարված հատուցումներ	(461,946)	302,346	(159,600)
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	226,440	(138,146)	88,294
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	67,092	(12,558)	54,534
Ներկայացված պահանջներ	159,348	(125,588)	33,760
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	226,440	(138,146)	88,294
ՆՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	561,598	(267,093)	294,505
Վճարված հատուցումներ	(492,747)	213,007	(279,740)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	295,291	(192,232)	103,059
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	71,860	(17,476)	54,384
Ներկայացված պահանջներ	223,431	(174,756)	48,675
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	295,291	(192,232)	103,059
ՆՉՊՊ և ՏՉՊՊ ընդհանուր փոփոխություն	1,881,361	(190,450)	1,690,911
Վճարված հատուցումներ	(1,719,897)	194,241	(1,525,656)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	456,755	(188,441)	268,314
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջներ	109,439	(20,918)	88,521
Ներկայացված պահանջներ	347,316	(167,523)	179,793
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	456,755	(188,441)	268,314

17 Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր

Հազար ՀՀ դրամ

	2011	2010 (վերաներ- կայացված)	2009(վերաներ- կայացված)
Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ	21,517	8,703	2,098
Վերաապահովագրողներին վճարվելիք գումարներ	112,612	120,257	99,812
Գործակալներին, բրոքերներին և միջնորդներին վճարվելիք գումարներ	28,337	20,247	4,759
Ընդամենը ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	162,466	149,207	106,669

18 Հետգնման պայմանով գրավադրված արժեթղթեր

Հազար ՀՀ դրամ	Ակտիվ			Պարտավորություն		
	2011 (վերաներկայացված)	2010 (վերաներկայացված)	2009 (վերաներկայացված)	2011 (վերաներկայացված)	2010 (վերաներկայացված)	2009 (վերաներկայացված)
Վաճառքի համար նատչելի ներդրումներ (ծանթ. 13)	2,651,037	102,923	-	2,626,291	103,033	-
	2,651,037	102,923	-	2,626,291	103,033	-

19 Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտներ

Ապագա ժամանակաշրջանի եկամուտները վերաբերում են հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներին, որոնց շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	Ընդամենը
2009թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	50,110
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ եկամուտի ճանաչում	78,049 (96,245)
2009թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	31,914
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ եկամուտի ճանաչում	124,238 (106,614)
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	49,538
Հետաձգված վերապահովագրության միջնորդավճարներ եկամուտի ճանաչում	94,983 (105,808)
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	38,713

20 Այլ պարտավորություններ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)	2009 (վերաներկայացված)
Վճարվելիք գումարներ	42,755	54,567	8,207
Պարտավորություններ հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	33,852	11,195	2,693
Ավտոապահովագրողների բյուրոյին վճարվելիք գումարներ	8,284	15,000	-
Այլ վճարվելիք գումարներ	6,316	9,274	4,812
Այլ պահուստներ	22,418	16,163	11,375
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	113,625	106,199	27,087

21 Ապահովագրավճարներ

Հազար ՀՀ դրամ

2011

	Համախառն ապահովա- գրավճարներ	Փոփոխու- թյուն չվաստակած ապահովա- գրավճար- ների համախառն պահուստում	<i>Համախառն ապահովա- գրավճարների գծով հատույթ</i>	Վերաապա- հովագրողներ ին փոխանցված ապահովագր- ավճարներ	Վերաապա- հովագրողների մասը չվաստակած ապահովա- գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխու- թյունում	<i>Փոխանցված վաստակած ապահովա- գրավճարներ</i>	Ապահովա- գրավճար- ների գծով զուտ հատույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	156,467	(10,288)	146,179	(10,328)	231	(10,097)	136,082
Առողջության ապահովագրություն	360,052	(19,776)	340,276	-	-	-	340,276
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	344,490	19,627	364,117	(52,420)	(87,291)	(139,711)	224,406
Օդանավերի ապահովագրություն	38,349	(1,416)	36,933	(22,388)	2,083	(20,305)	16,628
Ջրային փոխադրամիջոցների ապահովագրություն	-	759	759	-	(683)	(683)	76
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	128,139	(10,672)	117,467	(67,267)	53	(67,214)	50,253
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	729,201	(117,675)	611,526	(508,452)	93,643	(414,809)	196,717
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	18,153	7,065	25,218	(11,807)	(5,006)	(16,813)	8,405
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	36,033	14,931	50,964	(36,792)	(15,447)	(52,239)	(1,275)
Ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	3,360	3,360	-	(2,110)	(2,110)	1,250
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	83,853	(3,300)	80,553	(50,241)	3,963	(46,278)	34,275
Երաշխիքի տրամադրում	-	2,179	2,179	-	(15)	(15)	2,164
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	37,816	(11,875)	25,941	(34,943)	11,346	(23,597)	2,344
Աջակցության ապահովագրություն	153,099	(3,915)	149,184	(6,911)	(161)	(7,072)	142,112
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	2,543,625	(240,774)	2,302,851	-	-	-	2,302,851
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,629,277	(371,770)	4,257,507	(801,549)	606	(800,943)	3,456,564

Հազար ՀՀ դրամ

	2010 (վերաներկայացված)						
	Համախառն ապահովա- գրավճարներ	Փոփոխու- թյուն չվաստակա ծախսերի համախառն պահուստում	Համախառն ապահովա- գրավճարների գծով հասույթ	Վերապահ- հովազրող- ների փոխանցված ապահովա- գրավճարներ	Վերապահ- վազրողների մասը չվաստակա ապահովա- գրավճարների համախառն պահուստի փոփոխու- թյունում	Փոխանցված վաստակա ապահովա- գրավճարներ	Ապահովա- գրավճար- ների գծով զուտ հասույթ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	105,826	(9,089)	96,737	(9,900)	2,749	(7,151)	89,586
Առողջության ապահովագրություն	255,835	(7,999)	247,836	-	-	-	247,836
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	396,944	(11,123)	385,821	(224,975)	3,636	(221,339)	164,482
Օդանավերի ապահովագրություն	33,892	(16,332)	17,560	(17,225)	9,292	(7,933)	9,627
Ջրային փոխադրամիջոցների ապահովագրություն	-	(759)	(759)	(720)	683	(37)	(796)
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	139,595	1,839	141,434	(95,898)	191	(95,707)	45,727
Հրդեհից, բնական աղետներից և գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	594,089	29,539	623,628	(412,424)	(43,749)	(456,173)	167,455
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	42,547	(2,993)	39,554	(24,087)	1,660	(22,427)	17,127
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	40,891	(12,704)	28,187	(40,061)	10,654	(29,407)	(1,220)
Ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	(3,360)	(3,360)	(2,226)	2,110	(116)	(3,476)
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	80,842	(8,658)	72,184	(40,988)	(571)	(41,559)	30,625
Երաշխիքի տրամադրում	7,317	17,516	24,833	(893)	(1,692)	(2,585)	22,248
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	12,081	11,015	23,096	(12,183)	(9,822)	(22,005)	1,091
Աջակցության ապահովագրություն	130,057	(4,451)	125,606	(7,879)	669	(7,210)	118,396
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,839,916	(17,559)	1,822,357	(889,459)	(24,190)	(913,649)	908,708

22 Վերապահովագրության միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

	2011			2010 (վերաներկայացված)		
	Վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճարների դադարեցումների գծով	Զուտ վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճար	Վերապահովագրության միջնորդավճարների վերադարձ դադարեցումների գծով	Զուտ վերապահովագրության միջնորդավճար
Հազար ՀՀ դրամ						
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	2,016	(60)	1,956	1,543	(124)	1,419
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	36,610	(1,715)	34,895	49,152	(3,268)	45,884
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	5,191	(41)	5,150	5,209	-	5,209
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	49,809	(650)	49,159	42,585	(2,266)	40,319
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	4,345	(167)	4,178	6,011	(606)	5,405
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	11,723	(8,328)	3,395	1,958	-	1,958
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	5,818	(24)	5,794	5,845	(47)	5,798
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	1,281	-	1,281	-	-	-
Աջակցության ապահովագրություն	-	-	-	622	-	622
Ընդամենը	116,793	(10,985)	105,808	112,925	(6,311)	106,614

23 Ներդրումային եկամուտ

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից տոկոսային եկամուտ	163,015	118,291
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերից տոկոսային եկամուտ	256,516	38,805
Շահաբաժիններից եկամուտ	-	74
Այլ ներդրումային եկամուտ	354	26
Ընդամենը ներդրումային եկամուտ	419,885	157,196

24 Ապահովագրական հատուցումներ

Հազար ՀՀ դրան	Դժբախտ պատահարներ	Առողջություն	Ցամաքային տրամադրու	Փոխադրվող գույք (բեռներ)	Հորին և բնական աղետներ	Ցամաքային տրամադրուի օգտագործումից բխող պատասխանատվություն	Ընդհանուր պատասխանատվություն	Երաշխիքի տրամադրում	Ֆինանսական կմտանքի ապահովագրություն	Աջակցության ապահովագրություն	ԱՊՊԱ	2011 Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	11,885	303,021	222,255	1,959	97,733	4,107	13,711	-	1,133	26,532	1,037,561	1,719,897
Փոփոխություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահանջների պահուստում	2,242	(5,926)	(8,211)	(2,287)	(4,024)	(2,406)	3,493	(1,311)	(1,790)	422	57,377	37,579
Փոփոխություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	4,440	(19,095)	26,292	(154)	18,640	(4,083)	-	-	(10,464)	(1,237)	109,546	123,885
Ապահովագրական հատուցումներ	18,567	278,000	240,336	(482)	112,349	(2,382)	17,204	(1,311)	(11,121)	25,717	1,204,484	1,881,361
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	(1,600)	-	(107,868)	(1,788)	(70,003)	(2,480)	(6,475)	-	-	(4,027)	-	(194,241)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	(80)	-	(3,499)	541	1,079	288	(324)	-	1,530	(2,977)	-	(3,442)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	-	-	7,506	139	(11,765)	2,809	-	-	8,104	440	-	7,233
վերաապահովագրողի մասի փոփոխություն	(1,680)	-	(103,861)	(1,108)	(80,689)	617	(6,799)	-	9,634	(6,564)	-	(190,450)
Ապահովագրական հատուցումներում վերաապահովագրողի մաս	16,887	278,000	136,475	(1,590)	31,660	(1,765)	10,405	(1,311)	(1,487)	19,153	1,204,484	1,690,911

Հազար ՀՀ դրամ	Դեբիտա պատահարներ	Ատոջություն	Ցանաբային տրամադրու	Փոխարդի դ գույք (բեռներ)	Հողեի և բնական արևտներ	Ցանաբային տրամադրու օգտագործու մատույն	Ֆոխարդու փոխարդու օգտագործու մատույն	Հրային երի օգտագործու մատույն	Ընդհանուր պատահա- մատույն	Երաշխիքի տրամադրու	Ֆինանսական վնասների ապահովա- գրություն	Աջակցության ապահովա- գրություն	Ընդամենը
Ընթացիկ տարվա հատուցումներ	4,378	191,077	183,168	17,022	45,202	20,272	-	-	-	13,108	-	18,520	492,747
Փոխիտություն տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	(195)	11,160	(13,666)	2,939	1,562	1,275	(62)	(62)	(474)	1,311	2,646	(1,728)	4,768
Փոխիտություն ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	(674)	13,789	4,075	12,928	8,712	4,157	-	-	-	-	26,460	(5,364)	64,083
Ապահովագրական հատուցումներ	3,509	216,026	173,577	32,889	55,476	25,704	(62)	(62)	(474)	14,419	29,106	11,428	561,598
Ընթացիկ տարվա հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	-	-	(126,480)	(213)	(70,976)	(14,658)	-	-	-	-	-	(680)	(213,007)
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստում	-	-	(238)	(1,246)	(848)	(272)	-	-	-	-	(2,250)	(64)	(4,918)
Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում	-	-	(2,380)	(12,448)	(8,478)	(2,721)	-	-	-	-	(22,500)	(641)	(49,168)
Ապահովագրական հատուցումներում վերապահովագրողի մաս	-	-	(129,098)	(13,907)	(80,302)	(17,651)	-	-	-	-	(24,750)	(1,385)	(267,093)
Զուտ ապահովագրական հատուցումներ	3,509	216,026	44,479	18,982	(24,826)	8,053	(62)	(62)	(474)	14,419	4,356	10,043	294,505

25 Ձեռքբերման ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)
Միջնորդավճարներ գործակալներից		
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	47,918	20,704
Առողջության ապահովագրություն	90,077	48,577
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	46,183	44,342
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	37,484	42,701
Աջակցության ապահովագրություն	52,164	42,406
ԱՊՊԱ	315,121	-
Այլ	14,550	23,408
	603,497	222,138
Միջնորդավճարներ բրոքերներից		
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	26,664	24,852
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	3,646	3,322
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	20,505	9,090
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կամավոր ապահովագրություն	3,212	3,050
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	4,486	2,055
Այլ	1,811	861
	60,324	43,230
Բժշկական ստուգման և այլ ձեռքբերման ծախսեր	36,765	62,469
Ընդամենը ձեռքբերման ծախսեր	700,586	327,837

26 Ֆինանսական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)
Տոկոսային ծախսեր ռեպո համաձայնագրերով վարկերից	101,096	5,744
Տոկոսային ծախսեր բանկերից ստացված վարկերից	187	-
Շուկայականից ցածր տոկոսադրույթով տրամադրված վարկերի զեղչումից ֆինանսական ծախսեր	9,952	-
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	111,235	5,744

27 Այլ ակտիվների և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)
Այլ ակտիվներ (ծանոթ. 8)	914	5,397
Ապոհավագրության գծով դեբիտորական պարտքեր (ծանոթ. 10)	40,720	24,568
Այլ ակտիվների և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման ծախս	41,634	29,965

28 Անձնակազմի գծով ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	393,194	172,573
Սոցիալական ապահովագրության վճարներ	47,026	14,166
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախսեր	440,220	186,739

29 Այլ գործառնական և վարչական ծախսեր

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների պահպանման ծախսեր	63,503	24,677
Գովազդի ծախսեր	121,276	94,255
Գործուղման ծախսեր	12,749	4,904
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	28,145	8,331
Վարձակալության գծով ծախսեր	56,062	18,671
Հարկեր, (բացառությամբ շահութահարկի) և տուրքեր	9,920	11,432
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	35,516	11,942
Անվտանգության գծով ծախսեր	-	192
Ներկայացուցչական ծախսեր	5,013	2,469
Բանկային ծախսեր	3,182	2,683
Գրասենյակային ծախսեր	49,870	20,502
Տույժեր ու տուգանքներ	8,804	781
Հիմնական միջոցների վաճառքից ծախս	263	-
Անդամավճարներ	1,450	1,870
Վճարներ Հայաստանի Ավտոապագովագրողների Բյուրոյին	53,327	40,000
Անհատույց տրված ակտիվներ	4,790	2,071
Այլ ծախսեր	13,789	4,917
Ընդամենը այլ գործառնական և վարչական ծախսեր	467,659	249,697

30 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)
Ընթացիկ հարկ	(113,181)	25,852
Հետաձգված հարկ	5,845	14,265
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	(107,336)	40,117

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2010թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է 20% հիմնական դրույքաչափը կիրառելով: Աուդիտորական եզրակացության ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը դեռ չի ներկայացրել շահութահարկի հաշվետվությունը հարկային մարմիններին, այդ պատճառով ընթացիկ հարկի գումարը կարող է փոփոխվել: Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2010 (վերաներկայացված)	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	592,141		29,195	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	118,428	20	5,839	20
Չհարկվող եկամուտներ	(1,899)	-	(224)	(1)
Չնվազեցվող ծախսեր	7,213	1	20,983	72
(Դրական)/բացասական փոխարժեքային տարբերություն	(16,406)	(3)	13,519	46
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	(107,336)	18	40,117	137

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

Հազար ՀՀ դրամ

	2010 (վերաներկայացված)	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	2011
Այլ պարտավորություններ	5,890	(1,528)	-	4,362
Ապահովագրական պարտավորություններ	265	265	-	-
Վարձակալված հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումներ	-	2,635	-	2,635
Այլ անձանց տրամադրված փոխառություններ	-	1,990	-	1,990
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	6,155	2,832	-	8,987
Հիմնական միջոցներ	(8,177)	-	(376)	(8,553)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(7,278)	-	(2,841)	(10,119)
Այլ ակտիվներ	(44)	(51)	-	(95)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(943)	357	-	(586)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(3,281)	550	-	(2,731)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(445)	(1,058)	-	(1,503)
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(8,580)	3,411	-	(5,169)
Այլ պահուստներ	(1,050)	(196)	-	(1,246)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(29,798)	3,013	(3,217)	(30,002)
Ձուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(23,643)	5,845	(3,217)	(21,015)

Հազար ՀՀ դրամ

	2009 (վերաներկայացված)	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված	2010 (վերաներկայացված)
Այլ պարտավորություններ	2,127	3,763	-	5,890
Ոչ նյութական ակտիվներ	20,627	(20,627)	-	-
Ապագա ժամանակահատվածի եկամուտներ	6,383	(6,383)	-	-
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	265	-	265
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	29,137	(22,982)	-	6,155
Հիմնական միջոցներ	(7,787)	-	(390)	(8,177)
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(1,685)	-	(5,593)	(7,278)
Այլ ակտիվներ	(15)	(29)	-	(44)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	(240)	(703)	-	(943)
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատություններին	(2,692)	(589)	-	(3,281)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(157)	(288)	-	(445)
Հետաձգված ձեռքբերման ծախսեր	(17,341)	17,341	-	-
Այլ ապահովագրական պահուստներ	(2,615)	(5,965)	-	(8,580)
Այլ պահուստներ	-	(1,050)	-	(1,050)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(32,532)	8,717	(5,983)	(29,798)
Ձուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(3,395)	(14,265)	(5,983)	(23,643)

31 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտը աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով և լրացումներով: Վերջիններս երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները ներկայացնում են պահանջներ այնպիսի գործարքների կամ հաշվառման մեթոդների նկատմամբ, որոնց նկատմամբ նախկինում դիտողություններ չեն եղել: Դրա հետևանքով կարող են առաջանալ լրացուցիչ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումները կարող են ընդգրկել հաշվետու տարվան անմիջապես նախորդող 3 տարի ժամանակաշրջան, սակայն որոշ պայմաններում ստուգումները կարող են ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ:

Դեկլարությունը համոզված է, որ Ընկերությունն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ընկերությանը հատուցումների գծով ներկայացված դատական հայցերի հետ կապված ձևավորված պահուստները ներառված են Ընկերության Ներկայացված, սակայն չկարգավորված պահանջների պահուստում:

Ընկերությանը ներկայացվող մնացած դատական հայցերի առումով Ընկերության դեկլարությունը համոզված է, որ դրանց հետևանքով առաջացող պարտավորությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործառնությունների արդյունքների վրա:

Հետևաբար Ընկերության կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստավորումներ չեն կատարվել:

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով – ընկերությունը որպես վարձակալող

Ընկերությունն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր՝ գրասենյակային տարածք վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)
Մինչև 1 տարի	17,732	6,722
1-5 տարի	8,786	-
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	26,518	6,722

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափեր հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Այնուամենայնիվ, 2011-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությանը սեփականության իրավունքով պատկանող փոխադրամիջոցները ապահովագրված են: Զանի դեռ Ընկերությունը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2010թ. Ընկերությունը հանդիսանում է Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն իրականացնող ընկերությունների բյուրոյի անդամ (այսուհետ՝ Բյուրո): Բյուրոյի նպատակը տուժած անձանց շահերի պաշտպանությունն է և ԱՊՊԱ համակարգի կայունության և զարգացման ապահովումը: Բյուրոյին անդամակցող ապահովագրական ընկերությունները կատարում են միանվագ, պարբերական և լրացուցիչ վճարներ: Բյուրոն՝ երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հաշվին հատուցում է տուժած անձանց պատճառված վնասները, եթե՝

1. վնաս պատճառած ավտոտրանսպորտային միջոցը կամ դրա վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքելու պարտականություն ունեցող անձը անհայտ է (այս դեպքում հատուցվում է միայն տուժած անձանց պատճառված վնասը),
2. պատճառվել է վնաս ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ, որի վերաբերյալ կնքված չէ ԱՊՊԱ պայմանագիր,
3. վնասը պատճառվել է հափշտակված կամ առանց հափշտակության նպատակի ապօրինաբար տիրացած ավտոտրանսպորտային միջոցի օգտագործմամբ,
4. վնաս պատճառված ավտոտրանսպորտային միջոցի վերաբերյալ ԱՊՊԱ պայմանագիր կնքած ապահովագրական ընկերությունը ճանաչվել է անվճարունակ, եթե նա պարտավոր էր հատուցել պատճառված վնասը, ինչպես նաև օրենքով սահմանված այլ դեպքերում:

32 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Ընկերության կապակցված կողմերն են՝ նրա բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձիք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

Ընկերության վերջնական վերահսկող է հանդիսանում «ԻՆՊՈՍՏՐԱԽ» ԱԲԲԸ, որը տիրապետում է Ընկերության 75% բաժնետեր «Ինվեստ-Պոլիս» ՓԲԸ ձայնի իրավունք սովոր բաժնետոմսերի 100%-ը:

Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում ներգրավված է լինում կապակցված կողմերի հետ մի շարք գործարքներում: Կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մանրամասները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2011			2010 (վերաներկայացված)		
	Բաժնետերեր	Կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ	Բաժնետերեր	Կապակցված կողմեր	Ղեկավար անձնակազմ
Պահանջներ ապահովադիրների նկատմամբ						
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	261	-	-	75
Տարվա ընթացքում ավելացում	-	-	1,152	-	-	869
Տարվա ընթացքում նվազում	-	-	(985)	-	-	(683)
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	428	-	-	261
Պահանջներ վերաապահովագրողների նկատմամբ						
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	34,380	-	-	51,429	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	-	322,814	-	-	193,121	-
Տարվա ընթացքում նվազում	-	(317,986)	-	-	(210,170)	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	39,208	-	-	34,380	-
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ						
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	45,000	-	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	59,500	-	-	45,000	-	-
Տարվա ընթացքում նվազում	(104,500)	-	-	-	-	-
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	45,000	-	-
Ապահովադիրներին վճարվելիք գումարներ						
Հաշվեկշիռ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-	-	-	-
Տարվա ընթացքում ավելացում	-	-	588	-	-	210
Տարվա ընթացքում նվազում	-	-	(588)	-	-	(210)
Հաշվեկշիռ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-	-	-	-
Եկամուտներ և ծախսեր						
Համախառն ապահովագրավճարներ	-	-	1,152	-	-	869
Համախառն հատուցումներ	-	-	588	-	-	210
Վերաապահովագրողներին փոխանցված ապահովագրավճարներ	-	-	312,903	-	-	181,504
Այլ գումարներ						
Սառեցված ավանդ	50,000	-	-	50,000	-	-

Ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2011	2010 (վերաներկայացված)
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ	108,300	69,943
Հատկացումներ կենսաթոշակային հիմնադրամին	7,030	1,772
Ընդամենը ղեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումներ	115,330	71,715

33 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները, որոնք հաշվեկշռում արտացոլված չեն իրենց իրական արժեքով, ներկայացված են ստորև համապատասխան մնացորդային արժեքներով՝

	2011		2010 (վերաներկայացված)	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	314,615	314,615	235,680	235,680
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	92,430	92,430	45,026	41,547
Վերաապահովագրական ակտիվներ	188,441	188,441	192,232	192,232
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,005,112	2,005,112	1,493,469	1,493,469
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	149,922	149,922	519,392	519,392
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Ապահովագրական պարտավորություններ	456,755	456,755	295,291	295,291
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	162,466	162,466	149,207	149,207

Ակտիվներ, որոնք իրական արժեքը մոտավորապես հավասար է հաշվեկշռային արժեքին

Կարճաժամկետ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար (մինչև երեք ամիս) ենթադրվում է, որ, հաշվեկշռային արժեքը մոտավոր արտացոլում է իրական արժեքը: Այս ենթադրությունը կիրառելի է մաս որոշակի մարման ժամկետ չունեցող ցպահանջ ավանդների, բանկային հաշիվների համար:

Ֆիքսված տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքներ

Ֆիքսված տոկոսադրույքներով և ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների իրական արժեքը որոշվում է նրանց ճանաչման պահին գործող շուկայական տոկոսադրույքները համեմատելով մնանատիպ ֆինանսական գործիքների ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքների հետ: Ֆիքսված տոկոսադրույքներով ավանդների գնահատված իրական արժեքը հիմնված դրամական հոսքերի վրա՝ գեղչված համանման պարտքային ռիսկ և ժամկետ ունեցող գործիքների տոկոսադրույքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այդ գործիքների իրական արժեքը չէր տարբերվում հաշվեկշռային արժեքից:

33.1 Իրական արժեքի հիերարխիա

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացվում են համաձայն ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի: Այս հիերարխիան բաժանում է ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները երեք մակարդակների՝ հիմք ընդունելով դրանց իրական արժեքի չափման ժամանակ օգտագործված գործիքների մշանակալիությունը: Իրական արժեքի հիերարխիան ունի հետևյալ երեք մակարդակները՝

Մակարդակ 1 – համանման ակտիվների և պարտավորությունների գծով գործող շուկաներում գնանշվող գները (չճշգրտված):

Մակարդակ 2- Մակարդակ 1-ում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի և պարտավորության համար դիտարկելի են թե՛ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) և թե՛ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):

Մակարդակ 3 - ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Հազար ՀՀ դրամ

	2011			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Չգնանշվող պարտատոմսեր	-	3,601,752	-	3,601,752
ԸՆԴԱՄԵՆՆՐ	-	3,601,752	-	3,601,752

Հազար ՀՀ դրամ

	2010 (վերաներկայացված)			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Ցուցակված արժեթղթեր և պարտատոմսեր	40,319	-	-	40,319
Չգնանշվող պարտատոմսեր	-	1,022,679	-	1,022,679
ԸՆԴԱՄԵՆՆՐ	40,319	1,022,679	-	1,062,998

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում 1-ին և 2-րդ մակարդակների միջև նշանակալի փոխանցումներ չեն կատարվել: Իրական արժեքի չափման մեթոդները և գնահատման մեխանիզմը չեն փոփոխվել նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի համեմատությամբ:

34 Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային վերլուծություն

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ըստ սպասվելիք մարման ժամկետների: Ընկերության չգեղջված պայմանագրային պարտավորությունների մասին տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 35.4-ում: Ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունների և վերապահովագրական ակտիվների համար, ժամկետայնությունը որոշվում է՝ ելնելով ճանաչված ապահովագրության գծով պարտավորություններից գնահատված դրամական արտահոսքի ժամկետներից: Չվաստակած ապահովագրավճարները և չվաստակած ապահովագրավճարներում վերապահովագրողների մասը բացառվել է վերլուծությունից, քանի որ վերջիններս չեն համարվում պայմանագրային պարտավորություններ:

Հազար ՀՀ դրամ

	2011							Ընդամենը
	Մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Մինչև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	127,813	100,185	86,617	314,615	-	-	-	314,615
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	-	-	-	92,430	-	92,430	92,430
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	363,587	583,535	833,065	1,780,187	224,925	-	224,925	2,005,112
Վերապահովագրության գծով ակտիվներ	-	-	167,523	167,523	20,918	-	20,918	188,441
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	14,997	48,890	63,887	2,311,351	275,799	2,587,150	2,651,037
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	16,091	12,205	28,296	628,874	293,545	922,419	950,715
Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	149,922	-	-	149,922	-	-	-	149,922
	641,322	714,808	1,148,300	2,504,430	3,278,498	569,344	3,847,842	6,352,272
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	-	347,316	347,316	109,439	-	109,439	456,755
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	42,752	55,220	64,494	162,466	-	-	-	162,466
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	2,626,291	-	-	2,626,291	-	-	-	2,626,291
Այլ պարտավորություններ	86,102	12,688	14,835	113,625	-	-	-	113,625
	2,755,145	67,908	426,645	3,249,698	109,439	-	109,439	3,359,137
Զուտ Ղիրք	(2,113,823)	646,900	721,655	(745,268)	3,169,059	569,344	3,738,403	2,993,135
Կուտակված ճեղքվածք	(2,113,823)	(1,466,923)	(745,268)		2,423,791	2,993,135		

Հազար ՀՀ դրամ

2010 (վերաներկայացված)

	Սինձև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	Սինձև 12 ամիս, ենթա- հանրա- գումար	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	12 ամսից ավելի, ենթա- հանրա- գումար	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	68,456	55,313	111,911	235,680	-	-	-	235,680
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	-	45,026	45,026	-	-	-	45,026
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	218,125	235,287	828,676	1,282,088	211,381	-	211,381	1,493,469
Վերաապահովագրության գծով ակտիվներ	-	-	174,756	174,756	17,476	-	17,476	192,232
Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	2,367	2,367	100,556	-	100,556	102,923
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	38,533	185,566	224,099	499,878	236,098	735,976	960,075
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	519,392	-	-	519,392	-	-	-	519,392
	<u>805,973</u>	<u>329,133</u>	<u>1,348,302</u>	<u>2,483,408</u>	<u>829,291</u>	<u>236,098</u>	<u>1,065,389</u>	<u>3,548,797</u>
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Ապահովագրական պարտավորություններ	-	-	223,431	223,431	71,860	-	71,860	295,291
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	43,054	67,190	38,963	149,207	-	-	-	149,207
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	103,033	-	-	103,033	-	-	-	103,033
Այլ պարտավորություններ	54,765	49,937	1,497	106,199	-	-	-	106,199
	<u>200,852</u>	<u>117,127</u>	<u>263,891</u>	<u>581,870</u>	<u>71,860</u>	<u>-</u>	<u>71,860</u>	<u>653,730</u>
	<u>605,121</u>	<u>212,006</u>	<u>1,084,411</u>	<u>1,901,538</u>	<u>757,431</u>	<u>236,098</u>	<u>993,529</u>	<u>2,895,067</u>
Զուտ Դիրք								
Կուտակված ճեղքվածք	<u>605,121</u>	<u>817,127</u>	<u>1,901,538</u>	<u>2,658,969</u>	<u>2,658,969</u>	<u>2,895,067</u>		

35 Ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկի կառավարում

Ընկերության գործունեությանը բնորոշ է ռիսկերի բազմազանությունը և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, և գործառնական ռիսկերը գործունեության անխուսափելի հետևանքն են: Այդուհանդերձ, Ընկերության նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել Ընկերության ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Կարևորագույն ռիսկերն են ապահովագրական և ֆինանսական ռիսկերը: Վերջինս ներառում է պարտքային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը, շուկայական ռիսկը:

35.1 Ապահովագրական ռիսկ

Ապահովագրության պայմանագրերի գծով Ընկերության հիմնական ռիսկն այն է, որ փաստացի պահանջները և հատուցումները կամ դրանց հետ կապված ժամկետները տարբերվեն սպասված արդյունքներից: Վերոհիշյալը կապված է պահանջների հաճախականության, դրանց խստության մակարդակի, փաստացի վճարված հատուցումների և երկարաժամկետ պահանջների հետագա զարգացման հետ: Այդ պատճառով, Ընկերության նպատակն է ապահովել բավարար պահուստներ այդ պարտավորությունները ծածկելու համար: Վերը նշված ռիսկի մակարդակը զսպվում է՝

բազմազանեցնելով ապահովագրության պայմանագրերի լայն պորտֆելը: Ռիսկերի փոփոխականությունը նվազեցվում է մակ անդերռայթինգի քաղաքականության պատշաճ ընտրության և իրականացման միջոցով, ինչպես նաև վերաապահովագրության պայմանագրերի կիրառմամբ:

Ռիսկերի զսպման քաղաքականության շրջանակներում Ընկերությունը իրականացնում է ինչպես ֆակուլտատիվ, այնպես էլ օբլիգատոր վերաապահովագրություն: Վերաապահովագրությունը իրականացվում է համամասնական սկզբունքով: Համամասնական վերաապահովագրության հիմնական մասը կազմում է քվոտային վերաապահովագրությունը, որն իրականացվում է Ընկերության գործունեության որոշ դասերի գծով ռիսկի ընդհանուր ենթարկվածությունը նվազեցնելու նպատակով:

Վերաապահովագրողներից վերականգնվող գումարները գնահատվում են ըստ չկարգավորված պահանջների պահուստի և համապատասխանում են վերաապահովագրության պայմանագրերին: Չնայած նրան, որ Ընկերությունն ունի վերաապահովագրության պայմանագրեր, այն չի ազատվում ապահովադիրների նկատմամբ ուղղակի պարտավորություններից և հետևաբար փոխանցված ապահովագրության հետ կապված գոյություն ունի նաև պարտքային ռիսկ, կապված վերաապահովագրողի կողմից վերաապահովագրության պայմանագրերով ստանձնած պարտականությունների չկատարման հետ: Ընկերության կողմից վերաապահովագրության ձեռքբերումը այնպես է բազմազանեցված, որպեսզի Ընկերությունը կախված չլինի մեկ վերաապահովագրողից, իսկ Ընկերության գործառնությունները կախված չլինին մեկ վերաապահովագրության մեկ պայմանագրից:

35.1.1 Ապահովագրության պայմանագրեր

Ընկերությունը հիմնականում կնքում է հետևյալ դասերի ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրեր՝ ավտոտրանսպորտային միջոցների (ներառյալ ուղևորներին պատճառված վնասների և երրորդ անձանց նկատմամբ պատասխանատվության), առողջության, գույքի, ընդհանուր պատասխանատվության, բեռների, դժբախտ պատահարների ապահովագրության, ինչպես նաև ԱՊՊԱ: Ընդհանուր ապահովագրության պայմանագրերը հիմնականում ընդգրկում են 12 ամսյա ժամկետ:

Բացի արդեն նշված ռիսկերի զսպման վերոնշյալ քաղաքականությունից, ռիսկին ենթարկվածությունը նվազեցնելու համար Ընկերությունը կիրառում է նաև պահանջների մանրամասն ուսումնասիրման քաղաքականություն, գնահատելու համար բոլոր նոր և գործող պահանջները, պարբերաբար դիտարկում է պահանջների կարգավորման ընթացակարգերը և հաճախ ուսումնասիրություններ է իրականացնում բացահայտելու համար հնարավոր կեղծ հայտերը: Բացի այդ, Ընկերությունը կիրառում է պահանջների ակտիվ կառավարման և արագ կարգավորման քաղաքականություն, նվազեցնելու համար ապագա անկանխատեսելի զարգացումների հնարավոր բացասական ազդեցությունը Ընկերության վրա: Գնաճի ռիսկը զսպվում է ապահովագրության պայմանագրերի գծով պարտավորությունները գնահատելիս գնաճը հաշվի առնելով:

Անդերռայթինգի և վերաապահովագրության ռազմավարությունների օգտագործման նպատակն է նվազեցնել Ընկերության ենթարկվածությունը ռիսկից՝ հիմնվելով Ընկերության ղեկավարության կողմից որոշված ռիսկի ընդունելի չափերի վրա: Մրա հիմնական նպատակն է հանդիսանում մեկ դեպքի ազդեցությունը սահմանափակել բաժնետիրական կապիտալի 10%-ի չափով՝ հաշվի առնելով վերաապահովագրությունը: Խորհուրդը կարող է ավելացնել կամ նվազեցնել ընդունելի սահմանաչափերը՝ կախված շուկայական պայմաններից և այլ գործոններից:

Ստորև ներակայացված է ապահովագրական պարտավորությունների կենտրոնացվածությունը՝ ըստ ապահովագրության դասերի.

Հազար ՀՀ դրամ	2011			2010 (վերաներկայացված)		
	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ	Ապահովագրական պարտավորություններ	Վերապահովագրական ակտիվներ	Զուտ պարտավորություններ
Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	55,387	(5,481)	49,906	38,418	(5,169)	33,249
Առողջության ապահովագրություն	103,538	-	103,538	108,783	-	108,783
Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	277,280	(56,264)	221,016	278,824	(147,563)	131,261
Օդանավերի ապահովագրություն	17,748	(11,375)	6,373	16,332	(9,291)	7,041
Ջրային փոխադրամիջոցների ապահովագրություն	-	-	-	759	(683)	76
Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	49,890	(32,094)	17,796	41,661	(32,721)	8,940
Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	414,903	(292,498)	122,405	276,502	(187,708)	88,794
Գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	-	-	-	6,110	(462)	5,648
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կանավոր ապահովագրություն	12,612	(7,964)	4,648	26,166	(16,067)	10,099
Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	6,797	(3,671)	3,126	21,728	(19,118)	2,610
Ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	-	-	3,360	(2,110)	1,250
Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	39,363	(23,245)	16,118	32,570	(18,959)	13,611
Երաշխիքի տրամադրում	467	-	467	3,956	(15)	3,941
Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	34,214	(31,419)	2,795	34,593	(29,707)	4,886
Աջակցության ապահովագրություն	29,968	(3,750)	26,218	26,867	(1,374)	25,493
Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	407,696	-	407,696	-	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,449,863	(467,761)	982,102	916,629	(470,947)	445,682

Ընկերությունը սահմանում է առավելագույն սահմանաչափեր, որոնք նա պատրաստ է ընդունել ապահովագրության պայմանագրերից բխող ռիսկի կենտրոնացումների գծով: Բացի այդ, Ընկերությունը հետևում է այդ սահմանաչափերին ռիսկերի գնահատման և ընդունման (անդերռայթինգ) ժամանակ:

Առավելագույն կորուստը, վերապահովագրությունից հետո, որ Ընկերությունն ընդունում է յուրաքանչյուր պայմանագրի գծով, ընդհանուր կապիտալի 10%-ն է կազմում, համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կանոնակարգերի:

Հիմնական ենթադրություններ

Ընկերության պարտավորությունների գնահատման հիմքում ընկած հիմնական ենթադրությունը այն է, թե արդյո՞ք Ընկերության ապագա պահանջների զարգացումը մնան կլինի անցյալ պահանջների զարգացումների փորձին: Դրանք ներառում են

ենթադրություններ, կապված պահանջների գծով միջին ծախսի, պահանջների կարգավորման ծախսերի, սպասվող վնասաբերության ցուցանիշների և յուրաքանչյուր տարում դժբախտ պատահարների գծով պահանջների քանակի հետ: Օգտագործվում են լրացուցիչ որակական դատողություններ՝ գնահատելու համար, թե որ տեղեկություններ կիրառելի չեն ապագայի համար, օրինակ՝ հատուկնոս դեպքեր, փոփոխություններ շուկայական պայմաններում, ինչպես օրինակ՝ հանրության վերաբերմունքի փոփոխությունը պահանջների ներկայացման հանդեպ, տնտեսական իրավիճակի փոփոխությունը, ինչպես նաև ներքին գործոններ, ինչպիսիք են պորտֆելի կառուցվածքը, պոլիսների պայմանները, պահանջների կարգավորման ընթացակարգերը:

Հետագա դատողությունները օգտագործվում են որոշելու համար, թե որքանով կարող են արտաքին գործոնները, ինչպիսիք են դատական վճիռները, օրենսդրական դաշտը, ազդել գնահատումների վրա:

Ենթադրությունների վստահելիության վրա ազդող այլ կարևոր հանգամանքները ներառում են տոկոսադրույքները, վճարման ժամկետների երկարաձգումները և փոփոխությունները արտարժույթի փոխարժեքներում:

Այնուամենայնիվ, կապված ՀՀ-ում համեմատաբար նոր ապահովագրական շուկայի հետ, դժվար է կանխատեսել որևէ պահանջի հավանական արդյունքը և ներկայացված պահանջների վերջնական արժեքը: Վնասի վերջնական արժեքի վրա ազդող գործոններից շատերի ազդեցությունը դժվար է որոշել: Այդ պատճառով, Ընկերության ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է վիճակագրական տվյալները, շուկայական փոփոխությունները և այլ գործոններ, պահուստների ավելի զուշավոր գնահատման համար:

Զգայունության վերլուծություն

Ապահովագրական պահանջների պահուստները զգայուն են վերոնշյալ հիմնական ենթադրությունների նկատմամբ: Որոշ ենթադրությունների համար հնարավոր չի եղել որոշել քանակական զգայունությունը, ինչպիսիք են օրենսդրական փոփոխությունները կամ գնահատման գործընթացում անորոշությունները:

Ստորև ներկայացված վերլուծությունը իրականացված է հիմնական ենթադրություններում հնարավոր փոփոխությունների համար, այլ ենթադրությունները անփոփոխ լինելու պայմաններում, և ցույց է տալիս ազդեցությունը մինչև հարկումը շահույթի վրա: Ենթադրությունների փոխակապակցվածությունը զգալի ազդեցություն ունի պահանջների գծով պարտավորությունների վերջնական արժեքը որոշելու վրա, բայց ենթադրությունների փոփոխությունների ազդեցությունը ցույց տալու համար, ենթադրությունները փոփոխվում են անհատական հիմքով: Պետք է նշել, որ այս ենթադրությունների փոփոխությունները գծային չեն:

Հազար ՀՀ դրամ

2011

	Փոփոխություն ենթադրություններում, %	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	
		Համախառն վերաապահովագրությունից	Զուտ վերաապահովագրությունից
Պահանջի միջին արժեք	+10	(171,990)	(152,566)
	-10	171,990	152,566
Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ	+10	(187,849)	(168,804)
	-10	187,849	168,804

Հազար ՀՀ դրամ

	Փոփոխություն ենթադրություն ներում, %	2010 (վերաներկայացված)	
		Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը Համախառն վերաապահովագրու- թյունից	Զուտ վերաապահովագրու- թյունից
Պահանջի միջին արժեք	+10	(49,275)	(27,974)
	-10	49,275	27,974
Սպասվող վնասաբերության ցուցանիշ	+10	(56,160)	(29,451)
	-10	56,160	29,451

Պահանջների զարգացման աղյուսակ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս գնահատված կուտակային պահանջները, ներառյալ ներկայացված պահանջները և տեղի ունեցած, բայց չներկայացված պահանջները դեպքի յուրաքանչյուր հաջորդ տարվա համար, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ինչպես նաև կուտակային վճարումները:

Համախառն ապահովագրական պարտավորությունները 2011թ. համար զարգացել են հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2009	2010	2011	Ընդամենը
<i>Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական</i>					
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	169,002	323,356	628,716	1,942,167	3,063,241
Մեկ տարի անց	123,463	314,838	569,747		1,008,048
Երկու տարի անց	123,463	309,542			433,005
Երեք տարի անց	123,463				123,463
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	123,463	309,542	569,747	1,942,167	2,944,919
<i>Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ</i>					
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	(118,306)	(161,195)	(425,686)	(1,566,395)	(2,271,582)
Մեկ տարի անց	(123,463)	(234,826)	(498,117)		(856,406)
Երկու տարի անց	(123,463)	(300,189)			(423,652)
Երեք տարի անց	(123,463)				(123,463)
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(123,463)	(300,189)	(498,117)	(1,566,395)	(2,488,164)
Ընդամենը համախառն ապահովագրական պարտավորություններ ըստ հաշվեկշռի	-	9,353	71,630	375,772	456,755

Զուտ ապահովագրական պարտավորությունները 2011թ. համար հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2009	2010	2011	Ընդամենը
<i>Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական</i>					
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	136,373	253,168	441,938	1,683,086	2,514,565
Մեկ տարի անց	96,986	222,808	381,598		701,392
Երկու տարի անց	96,986	221,398			318,384
Երեք տարի անց	96,986				96,986
Կուտակային պահանջների ընթացիկ գնահատական	96,986	221,398	381,598	1,683,086	2,383,068

Հազար ՀՀ դրամ	2008	2009	2010	2011	Ընդամենը
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ					
Դեպքի յուրաքանչյուր տարվա վերջում	(95,372)	(216,175)	(295,743)	(1,462,304)	(2,069,594)
Սեկ տարի անց	(96,986)	(213,816)	(342,886)		(653,688)
Երկու տարի անց	(96,986)	(212,578)			(309,564)
Երեք տարի անց	(96,986)				(96,986)
Կուտակային վճարներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	(96,986)	(212,578)	(342,886)	(1,462,304)	(2,114,754)
Ընդամենը զուտ ապահովագրական պարտավորություններ ըստ հաշվեկշռի	-	8,820	38,712	220,782	268,314

35.2 Պարտքային ռիսկ

Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի: Հիմնական ոլորտները, որտեղ Ընկերության գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային ռիսկի, հետևյալն են՝

- Պարտքային արժեթղթեր և բանկային հաշիվներ,
- Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներ,
- Ապահովագրության գծով պարտավորություններում վերաապահովագրողի մաս,
- Վերաապահովագրողների նկատմամբ պահանջներ արդեն վճարված պահանջների գծով,
- Ապահովադիրների նկատմամբ պահանջներ,
 Ապահովագրության միջնորդների նկատմամբ պահանջներ:

Պարտքային ռիսկի հետագա բացահայտումներում չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի բաժինը ընդգրկված չէ վերաապահովագրական ակտիվների կազմում, քանի որ այն ֆինանսական ակտիվ չէ:

35.2.1 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս պարտքային ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության մեջ ներառվող բաղադրիչների և հետագա պարտավորությունների տարրերի համար: Ռիսկի առավելագույն չափը ներկայացված է համախառն, զսպողական քաղաքականության կիրառումից առաջ: Վերաապահովագրական ակտիվները չկարգավորված պահանջներում, ՏՉՊՊ-ում վերաապահովագրողի մասն են և վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարները:

Հազար ՀՀ դրամ

	Ծանոթ.	Համախառն առավելագույն ռիսկ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Համախառն առավելագույն ռիսկ 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաանդրկայացված)
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	10	314,615	235,680
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	11	92,430	45,026
Վերաապահովագրական ակտիվներ	16	188,441	192,232
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12	2,005,112	1,493,469
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	18	2,651,037	102,923
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	13	950,715	960,075
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	97,828	373,016
Ընդամենը պարտքային ռիսկի առավելագույն չափ		6,300,178	3,402,421

Երբ ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով, վերը նշված գումարները ներկայացնում են ընթացիկ պարտքային ռիսկի չափը, բայց ոչ առավելագույն ռիսկի չափը, որը կարող է առաջանալ հետագայում՝ որպես արժեքներում փոփոխության հետևանք:

35.2.2 Պարտքային ռիսկի առավելագույն չափի կենտրոնացումներ

Վարկանիշներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն Ընկերության պարտքային ռիսկի չափի վերաբերյալ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ դասակարգելով ակտիվները համաձայն գործընկեր կողմի վարկանիշների՝ ըստ միջազգային վարկանշային գործակալությունների:

Հազար ՀՀ դրամ	A	AA-	BBB+	BBB-	Չվարկանշված	Ընդամենը
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	30,891	168	17,249	-	266,307	314,615
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	-	-	-	-	92,430	92,430
Վերաապահովագրական ակտիվներ	91,422	226	96,793	-	-	188,441
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	-	-	-	-	2,005,112	2,005,112
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	-	-	-	-	2,651,037	2,651,037
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	-	-	-	-	950,715	950,715
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	-	-	-	97,828	97,828
2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	122,313	394	114,042	-	6,063,429	6,300,178
2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	95,864	705	56,697	53,974	3,195,181	3,402,421

35.2.3 Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկողություն և զսպողական քաղաքականություն

Ընկերությունն ունի պարտքային ռիսկի քաղաքականություն, որը գնահատում և սահմանում է, թե որն է համարվում Ընկերության համար պարտքային ռիսկ: Քաղաքականությունը կանոնավոր կերպով վերանայվում է ռիսկային միջավայրի փոփոխությունների հետ համապատասխանությունն ապահովելու նպատակով:

Վերաապահովագրությունն օգտագործվում է ապահովագրության ռիսկը կառավարելու նպատակով: Այնուամենայնիվ, սա չի ազատում Ընկերությանը իր հիմնական ապահովագրային պարտավորությունից: Եթե վերաապահովագրողը որևէ պատճառով չի կատարում պահանջի վճարում, ապա Ընկերությունը պարտավորվում է վճարել ապահովադիրին: Վերաապահովագրությունը կատարվում է այն գործընկեր կողմերի հետ, որոնք ունեն դրական վարկային գնահատական, իսկ ռիսկի սահմանաչափից հնարավոր է խուսափել, հետևելով գործընկեր կողմերի սահմանափակումներին վերաբերող քաղաքականության ուղեցույցին, որը սահմանվում է ամեն տարի Խորհրդի կողմից և ենթակա է կանոնավոր վերանայման: Վերաապահովագրողների վարկունակությունը հաշվի է առնվում տարեկան կտրվածքով վերանայելով ֆինանսական կայունությունը՝ պայմանագիրը վերջնական տեսքի բերելուց առաջ:

35.2.4 Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, գործընկեր կողմերի հետ դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Ընկերությունը արժեզրկման գնահատումը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ակտիվներ

Ժամկետանց են համարվում այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով առկա են մի քանի օրյա չվճարումներ:

31.12.11թ. դրությամբ Ընկերությունը չունի ժամկետանց, բայց չարժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ (2010թ.՝ ոչինչ):

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները կազմում են 63,207 հազար ՀՀ դրամ (2010թ.՝ 142,797 հազար դրամ):

Ժամկետանց կամ արժեզրկված ակտիվների համար գրավային ապահովածություն չի նախատեսվում:

35.3 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույթի ռիսկը և արտարժույթի ռիսկը:

Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Ընկերությունը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

35.3.1 Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույթների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Ընկերության ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա:

Տատանվող դրույքների գործիքներն առաջացնում են դրամական հոսքերի տոկոսադրույթի ռիսկ, մինչդեռ հաստատուն տոկոսադրույքը Ընկերության մոտ առաջացնում է իրական արժեքի տոկոսադրույթի ռիսկ:

31.12.11թ. դրությամբ Ընկերությունը չի ունեցել տատանվող տոկոսադրույքներով ֆինանսական գործիքներ:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս Ընկերության կապիտալի զգայունությունը տոկոսադրույթների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Կապիտալի զգայունությունը հաշվարկվում է վերագնահատելով վաճառքի համար մատչելի հաստատուն տոկոսադրույքով ակտիվները 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հիմք ընդունելով տոկոսադրույթների ենթադրվող փոփոխությունները: Կապիտալի

ընդհանուր զգայունությունը հիմնված է այն ենթադրության վրա, որ եկամտաբերության կորում նկատվում են զուգահեռ փոփոխություններ, մինչդեռ ժամկետայնության վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունություն ոչ զուգահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Արտարժույթ	2011					
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Կապիտալի զգայունություն				
		Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	-	-	(68,581)	(30,691)	(99,272)
ՀՀ դրամ	-1	-	-	71,148	33,797	104,945

Արտարժույթ	2010 (վերաներկայացված)					
	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Կապիտալի զգայունություն				
		Մինչև 6 ամիս	6 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	+1	(182)		(12,550)	(12,494)	(25,226)
ՀՀ դրամ	-1	183		12,977	13,724	26,884

35.3.2 Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Խորհուրդը սահմանել է սահմանաչափեր արտարժութային ռիսկերի համար:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս այն արտարժութները, որոնք կարող են ազդել 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա: Վերլուծությունը հաշվարկում է արտարժութի ՀՀ դրամի նկատմամբ հնարավոր տատանումների ազդեցությունը, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կապված արտարժութի նկատմամբ զգայուն ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխմամբ) և այլ համապարփակ եկամտի վրա: Աղյուսակում հանդիպող բացասական արժեքը արտացոլում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում/ում պոտենցիալ զուտ նվազում, մինչդեռ դրական արժեքը ցույց է տալիս պոտենցիալ զուտ աճ:

Հազար ՀՀ դրամ	2011			2010 (վերաներկայացված)		
	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա	Փոփոխություն արտարժույթի փոխարժեքում, տոկոս	Ազդեցությունը շահույթի վրա մինչև հարկումը	Ազդեցությունը կապիտալի վրա
ԱՄՆ դոլար	5	67,611	-	5	64,934	2,016
ԱՄՆ դոլար	-5	(67,611)	-	-5	(64,934)	(2,016)

Ընկերության արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ունի հետևյալ տեսքը.

Հազար ՀՀ դրամ	Ազատ փոխարկելի արժույթ	Ոչ փոխարկելի արժույթ	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ապահովագրության գծով դեբիտորական պարտքեր	312,879	1,736	-
Այլ անձանց տրամադրած փոխառություններ	92,430	-	-
Վերաապահովագրական ակտիվներ	188,441	-	-
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	635,566	1,369,546	-
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	2,651,037	-	-
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	950,715	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	149,672	250	-
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ ակտիվներ	4,980,740	1,371,532	-
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ապահովագրական պարտավորություններ	456,755	-	-
Ապահովագրության գծով կրեդիտորական պարտքեր	148,507	13,959	-
Վարկեր ռեպո համաձայնագրերով	2,626,291	-	-
Այլ պարտավորություններ	108,280	5,345	-
ԸՆԴԱՄԵՆՆԸ պարտավորություններ	3,339,833	19,304	-
Զուտ դիրք 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,640,907	1,352,228	-
Պայմանական պարտավորություններ (Ապահովագրական գումարներ) 2011 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	565,057,154	230,320,578	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	2,199,641	1,349,156	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	643,565	10,165	-
Զուտ դիրք 2010 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	1,556,076	1,338,991	-
Պայմանական պարտավորություններ (Ապահովագրական գումարներ) 2010թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	445,783,466	294,322,667	-

Ազատ փոխարկելի արտարժույթը հիմնականում ներկայացնում է ԱՄՆ դոլարը, բայց ներառում է նաև ՏՀԶԿ-ի երկրների արժույթները: Ոչ փոխարկելի գումարները վերաբերվում են ԱՊՀ երկրների արժույթներին, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետությանը: Չվաստակաժ ապահովագրավճարների պահուստում

վերաապահովագրողի բաժինը ընդգրկված չէ վերաապահովագրական ակտիվների կազմում, քանի որ այն ֆինանսական ակտիվ չէ:

35.4 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը կապված է նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողության հետ: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Ընկերությունը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդալիս բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Ընկերությունը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Ընկերության հետ մասնավորապես:

Ընկերության իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Ընկերությունը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ընկերությունը օգտվել է ՖՀՄՍ 4 «Ապահովագրության պայմանագրեր»-ի 39 հոդվածի դ կետի i. մասից՝ ՖՀՄՍ 7-ի 39-րդ պարագրաֆի «ա» կետով պահանջվող մարման վերլուծության փոխարեն բացահայտելով տեղեկատվություն ճանաչված ապահովագրական պարտավորություններից առաջացող զուտ դրամական արտահոսքերի գնահատված ժամկետների վերաբերյալ 2011թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Տես ծանոթագրություն 34-ը այս պարտավորությունների մարման սպասվելիք ժամկետների համար:

Հազար ՀՀ դրամ	Հաշվեկշռային արժեք	Գնահատված չզեղչված զուտ դրամական հոսքեր		
		Մինչև 1 տարի	1 տարուց ավելի	Ընդամենը
31 դեկտեմբեր, 2011				
Ապահովագրական պարտավորություններ	456,755	347,316	109,439	456,755
Ընդամենը	456,755	347,316	109,439	456,755
31 դեկտեմբեր, 2010 (վերաներկայացված)				
Ապահովագրական պարտավորություններ	295,291	223,431	71,860	295,291
Ընդամենը	295,291	223,431	71,860	295,291

36 Կապիտալի համարժեքություն

Ընկերությունը պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է նաև օգտագործելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոնները և նորմատիվները:

Ընկերության կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են համոզվել, որ Ընկերության կապիտալը համապատասխանում է հաստատված պահանջներին, և որ Ընկերությունը պահպանում է ամուր վարկային վարկանիշ և առողջ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու համար:

Ընկերությունը կառավարում է իր կապիտալի կառուցվածքը և իրականացնում համապատասխան ճշգրտումները տնտեսական պայմանների և իր գործունեության ռիսկերի փոփոխությանը համապատասխան: Կապիտալի կառուցվածքը պահպանելու կամ փոփոխելու համար Ընկերությունը կարող է փոփոխել բաժնետերերին վճարվող շահաբաժինների գումարը, կապիտալը վերադարձնել բաժնետերերին կամ բաժնետոմսեր թողարկել: Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է բաժնետիրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է երկրորդային կապիտալը, որը ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

Հազար ՀՀ դրամ	2011 (աուդիտ չարված)	2010 (աուդիտ չարված)
Ընդամենը՝ ընդհանուր կապիտալ	2,007,571	1,360,155
Ապահովագրության մեկ ռիսկի գծով ստանձնած պարտավորության գուտ մեծություն	165,335	133,739
Ապահովագրական ռիսկի առավելագույն չափ (Ն3 նորմատիվ)	8.24%	9.83%

2011թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանվում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 1,500,000 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

37 Հետհաշվեկշռային իրադարձություններ

Ֆինանսական տարվա ավարտից հետո Ընկերությունը մտադրություն է հայտնել ձեռք բերելու «Կասկադ Ինշուրանս» ԱՓԲԸ ապահովագրական պորտֆելը: Պորտֆելի գնման գործընթացը գտնվում է բանակցությունների փուլում: